

Sport versterkt

2024-
2028

Nota Sport en Bewegen

Gemeente
Soest
September 2023

Inhoud

Inhoud.....	2
Voorwoord	4
Samenvatting.....	5
1 Inleiding	6
1.1 Het belang van sport en bewegen.....	6
1.2 Nieuwe nota sport en bewegen als richting om Soest te versterken	7
1.3 Wettelijk kader	7
1.4 Een gezonde generatie in 2040: Brede SPUK-regeling.....	7
1.5 Relatie met Lokaal Sportakkoord	8
1.6 Bijdrage aan positieve gezondheid.....	9
1.7 Bijdragen aan de Sustainable Development Goals	9
1.8 Totstandkoming.....	10
1.9 Leeswijzer	10
2 Missie, Visie en ambities.....	11
2.1 Missie.....	11
2.2 Visie	11
2.3 Ambities.....	11
3 Trends en ontwikkelingen.....	13
3.1 Gezonde leefstijl.....	13
3.2 Sport- en beweegdeelname	13
3.3 Corona	14
3.4 Individueller en flexibeler.....	14
3.5 Rol en positie sportverenigingen.....	15
3.6 Intensivering landelijk beleid.....	15
3.7 Verduurzamen en prijsstijgingen	16
3.8 Beweegvriendelijke(re) openbare ruimte (BVO).....	16
4. Waar staan we nu?.....	17
4.1 Actieve inwoners in cijfers.....	17
4.2 Demografische ontwikkelingen	18
4.3 Sportbeleid 2016-2020	19
4.4 Sport en bewegakkoord Soest.....	19
4.5 Inzet buurtsportcoachregeling	20
4.6 Sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte.....	20
4.7 Samenhang met andere beleidsterreinen.....	21
4.8 Opbrengsten participatie	22
4.7 Wat nemen we mee?	23

5. Ambities 2024-2028.....	24
5.1 Inclusief sporten en bewegen	24
5.1.1. <i>Wat willen wij bereiken?</i>	24
5.2.1 <i>Wat willen wij bereiken?</i>	27
5.2.2 <i>Hoe willen wij dit bereiken?</i>	27
5.3 Vitale sport- en beweegaanbieders	29
5.3.1. <i>Wat willen wij bereiken?</i>	29
5.3.2. <i>Hoe willen wij dit bereiken?</i>	29
5.3.3. Sportplatform	31
6. Planning, financiën en monitoring.....	32
6.1 Planning	32
6.2 Financiën	34
6.3 Monitoren en evalueren	35
7. Bijlagen	36
Bijlage 1: Overzicht achterliggende determinanten bewegen.....	37
Bijlage 2: Soester sport en beweegakkoord 2020-2022.....	38
Bijlage 3: Positieve gezondheid	39
Bijlage 4: Kiss rapportage NOC*NSF 2022	40
Bijlage 5: Uitdagingen sportverenigingen	41
Bijlage 6: Overzicht rijksregelingen.....	43
Bijlage 7: Evaluatie Soester sport en beweegakkoord.....	44
Bijlage 8: Inzet Buurtsportcoaches	45
Bijlage 9: Opbrengsten participatie	46
6.1 <i>Verenigingsscan</i>	46
6.2 <i>Interactieve avonden</i>	46
6.3 <i>Inwoners participatie</i>	50
6.4 <i>Geïnterviewde stakeholders sport en bewegen</i>	50
Bijlage 10: Onderzoeksrapport naar capaciteit binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Soest.....	51
Bijlage 11: Overzicht Financiën sport 2024-2028	52
Bijlage 12: Overzicht subsidies	53

Voorwoord

Als kind ervaarde ik al veel plezier aan sporten. Ik bewaar goede herinneringen aan de tijd dat ik samen met mijn broers naar de sportvereniging ging. Winnen is leuk, maar samen plezier beleven vond ik veel belangrijker! Als wethouder ben ik blij om te zien dat wekelijks duizenden van onze inwoners veel plezier beleven aan het sporten en bewegen. Op welk niveau of met welke doelstelling dan ook. In onze gemeente zijn veel mogelijkheden waar je als inwoner terecht kunt om te sporten en te bewegen. Ook zijn er veel mogelijkheden om in de openbare ruimte te sporten en bewegen. Spelen en sporten op speelplaatsen, fietsen, wandelen en recreëren in ons buitengebied.

Net als het rijk zetten wij als gemeente in op een samenleving met weerbare mensen in een gezonde omgeving. De titel "Sport versterkt" staat voor het vergroten van de sociale kracht van sport. Gezondheid en preventie zijn hierbij belangrijke sleutelwoorden. De mentale en fysieke gezondheid van onze inwoners vinden wij belangrijk. Net als een gezonde leefomgeving. Sporten en bewegen leveren een actieve bijdrage hieraan. Onderzoeken laten steeds duidelijker zien dat euro's die geïnvesteerd worden in het sporten en bewegen leiden tot maatschappelijke baten op het gebied van bijvoorbeeld zorgkosten en afname van het ziekteverzuim.

In het participatieproces van deze nota sport en bewegen heb ik verschillende inwoners, sporters, bestuurders, vrijwilligers en mensen die op de een of andere manier betrokken zijn bij het sporten en bewegen mogen spreken. Hierbij wil ik hen danken voor hun medewerking en hun input. Al deze mensen zijn goud waard! Van diverse sportbestuurders heb ik gehoord dat zij zich in meer of mindere mate zorgen maken om hun sportvereniging. Zo zijn bijvoorbeeld niet alle leden en vrijwilligers na corona teruggekomen. Ook de coronapandemie en de energiecrisis hebben impact gehad. Het adviseren van sport- en beweegaanbieders om vitaal te worden en te blijven is een belangrijke pijler waarop we de komende jaren willen inzetten. Nu inwoners steeds vaker ongeorganiseerd en/of in de openbare ruimte sporten, wordt steeds vaker de vraag gesteld of we sportverenigingen die het (structureel) moeilijk hebben (en geen positief toekomstperspectief hebben) ten koste van alles moeten blijven ondersteunen. Kunnen wij niet beter investeren in bijvoorbeeld een beweegvriendelijke omgeving omdat wij hier meer inwoners mee bedienen? Naast het gesprek over de inhoud van deze nieuwe nota wil ik graag het gesprek hierover aangaan de komende tijd.

Samen met onze sportaanbieders, onderwijs en andere maatschappelijke partners gaan we de komende jaren de schouders eronder zetten om te komen tot een fitte en gezonde gemeente waarin we omzien naar elkaar en waaraan iedere inwoner meedoet.

Osman Suna, wethouder Sport en bewegen

Samenvatting

Het sportlandschap is volop in beweging. Trends en ontwikkelingen als beweegarmoede, een kritische sporter die steeds meer eisen stelt aan het sport- en beweegaanbod, de naweeën van corona en sportaanbieders die het moeilijk hebben bepalen onder andere de context waarbinnen deze nota sport en bewegen tot stand is gekomen. De vorige nota dateert alweer van een paar jaar terug. Daarom geven wij in deze nieuwe nota een actuele richting (beleidskader) aan waarop wij als gemeente de komende jaren inzetten. Deze nota sport en bewegen zet zowel in op onze inwoners aan het bewegen als aan het sporten te krijgen en te houden.

De afgelopen jaren hebben wij belangrijke stappen gezet binnen ons sport- en beweegbeleid. Zo is er fors geïnvesteerd in de sportinfrastructuur. Met de buurtsportcoachregeling en het lokale Sportakkoord zijn mooie verbindingen gelegd om sporten en bewegen toegankelijk te maken voor iedereen. Hierop willen wij de komende jaren voortborduren.

Op basis van trends en ontwikkelingen, de sportdeelnamecijfers en het participatietraject dat doorlopen is om te komen tot deze nota sport en bewegen hebben wij 3 pijlers geformuleerd waarop we de komende jaren inzetten. Deze pijlers sluiten aan bij (investerings)programma's van andere overheden. Door hierbij aan te sluiten hopen wij mee te kunnen liften op deze programma's om zo meer synergie te bereiken. De 3 pijlers zijn:

1. Inclusief sporten en bewegen
2. Toekomstbestendige sportinfrastructuur
3. Vitale sport en beweeg aanbieders

Binnen de pijlers zijn verschillende 'actiepunten' benoemd om de ambities per pijler te realiseren. De inzet hierbij is dat wij ernaar streven dat elke inwoner – jong en oud – een leven lang met plezier kan sporten en bewegen in de gemeente Soest. Wij werken hierbij samen met de sport- en beweegaanbieders in onze gemeente. Waar voorheen de focus vooral lag op sportverenigingen willen wij nu alle sport- en beweegaanbieders uit Soest en Soesterberg bij de uitvoering van deze nota betrekken.

Twee andere belangrijke accenten in deze nota sport en bewegen ten opzichte van de vorige sportnota is een grotere focus op een openbare ruimte die uitnodigt om te sporten, bewegen en spelen en een intensivering van de samenwerking met andere beleidsterreinen zoals het sociaal domein.

In de nota zijn een aantal actiepunten opgenomen om onderwerpen verder uit te zoeken. Onderdeel hiervan is te kijken of we hiervoor bestaande financiële middelen kunnen inzetten of eventueel hiervoor een subsidie kunnen aanvragen zodat hiervoor geen extra financiële middelen hoeven te worden aangevraagd. Daar waar dit niet mogelijk is, zullen wij hiervoor met een apart voorstel komen.

Met deze nota sport en bewegen willen wij bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen op het gebied van onze sociale en fysieke leefomgeving. Door te investeren in sport versterken wij de Soester samenleving.

1 Inleiding

1.1 Het belang van sport en bewegen

Prestatiegericht of voor de lol, competitief of recreatief, als sporter of als vrijwilliger. Voor miljoenen mensen in Nederland en voor vele duizenden inwoners van Soest spelen sport en bewegen een belangrijke rol in het dagelijks leven. Sport en bewegen is overal aanwezig. Maar waarom zou een gemeente investeren in sport en bewegen?

Sport en bewegen kent vele maatschappelijke effecten. Sport is voor jong en oud ontspannend en draagt bij aan de gezondheid en aan de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling en weerbaarheid. Het bevordert een actieve leefstijl en de kwaliteit van het leven. Sport en bewegen biedt kwetsbare mensen kansen om deel te nemen aan onze samenleving. Sport en sportverenigingen zijn belangrijk voor de sociale binding en de leefbaarheid in Soest. Onderzoek heeft opgeleverd dat elke geïnvesteerd euro in sport en bewegen in Soest 2,83 keer zoveel oplevert.¹ Met investeren in sport en bewegen is veel gezondheidswinst te boeken.^{2 3}

Naast belangrijke maatschappelijke effecten van sport en bewegen mag ook de intrinsieke waarde niet uit het oog worden verloren. Mensen sporten en bewegen eerst en vooral omdat ze daar plezier aan beleven. Mensen zijn actief of als vrijwilliger lid van een vereniging omdat dit voor hen, met hart voor de club, het leukst denkbare tijdverdrijf is. Kortom, sport en bewegen is zowel een middel dat ingezet kan worden voor het realiseren van waardevolle maatschappelijke effecten als ook voor velen een doel zonder bijkomende belangen. Met sport en bewegen is veel te bereiken. Daarom investeren we als gemeente om sporten en bewegen voor onze inwoners mogelijk te maken.

¹ Bron: Kenniscentrum Sport en Bewegen, 2022.

² <https://www.ecorys.com/sites/default/files/2021-05/Maatschappelijke%20waarde%20sporten%20en%20bewegen.pdf>

³ Zo betoogt bijvoorbeeld prof. Erik Scherder in zijn algemeenheid dat het brein van de wieg tot het graf baat heeft bij sporten en bewegen.

1.2 Nieuwe nota sport en bewegen als richting om Soest te versterken

Deze nota sport en bewegen beschrijft het beleidskader van het sport- en beweegbeleid voor de komende 4 jaar. Met deze nota geeft de gemeente richting: waar willen wij als gemeente Soest de komende jaren op inzetten en wat streven we na wat we in 2028 bereikt willen hebben. Met een nieuwe visie op het sociaal domein en omgevingsprogramma's werken wij hard aan het ontwikkelen van Soest. Sport kan een belangrijke bijdrage leveren aan de maatschappelijke opgaven die er liggen. Met het sportbeleid willen wij bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen op het gebied van onze sociale en fysieke leefomgeving. Door te investeren in sport versterken wij de Soester samenleving.

Sporten en bewegen

Deze nota sport en bewegen gaat zowel over sporten als bewegen. Bij bewegen gaat het om functionele en dagelijkse beweging. Zo bewegen wij in huis, buitenhuis, op school of op het werk. We bewegen ook om ergens te komen en we bewegen als vrijetijdsbesteding. Mensen die te weinig bewegen hebben een groter risico op chronische ziekten. In Nederland zorgt weinig bewegen naar schatting voor 2,3% van de ziektelast.⁴ Of iemand voldoende beweegt hangt samen met veel verschillende factoren (determinanten). In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van verschillende determinanten⁵. Bewegen is soms de opmaat naar sporten. Sporten wordt veel meer gezien als een activiteit met een hogere fysieke (of mentale) activiteit. Zowel bewegen als sporten leveren een bijdrage aan gezonde en actieve inwoners. Daarom besteden wij in deze nota zowel aandacht aan het bewegen krijgen en houden van inwoners als onze inwoners laten sporten.

In deze nota sport en bewegen staan onze ambities voor de komende jaren. De beleidsuitgangspunten uit vorige beleidsnota's over sporten en bewegen nemen wij mee in deze nieuwe periode. Kijkend naar onder andere de huidige maatschappelijke ontwikkelingen hebben wij in deze nota sport en bewegen 3 ambities geformuleerd waarmee wij willen anticiperen op de huidige uitdagingen.

1.3 Wettelijk kader

Op dit moment is er nog geen wettelijk kader voor het sportbeleid van overheden. Gemeenten hebben volgens de Wet op het Primair Onderwijs en de Wet op het Voortgezet Onderwijs wel de taak om bewegingsonderwijs te faciliteren/huisvesten. Omdat er nog geen wettelijk kader is, zien we (grote) verschillen tussen het sportbeleid dat gemeenten voeren. De meeste gemeenten zetten nu in op het sociale ontwikkelingsmodel. Binnen dit model wordt sport zowel gestimuleerd als instrumenteel ingezet om sociale doelstellingen te realiseren, in het bijzonder doelstellingen op het vlak van volksgezondheid en maatschappelijke verbondenheid en betrokkenheid. Topsport speelt hierbinnen geen of nauwelijks een rol.

Er is al langer tijd discussie of er niet een Sportwet moet komen waarin verantwoordelijkheden van overheden op het gebied van sport zijn vastgelegd. De minister van Sport onder kabinet Rutte IV was begonnen met een verkenning naar een Sportwet.⁶ Hoe een nieuw kabinet tegen een Sportwet aankijkt en wat daar dan de eventuele implicaties van zijn, is nu nog onduidelijk. In deze nota sport en bewegen wordt dan ook nog niet geanticipeerd op een mogelijke Sportwet.

1.4 Een gezonde generatie in 2040: Brede SPUK-regeling

Hoewel het op tal van terreinen best goed gaat met de leefstijl van de Nederlandse jeugd, is er op veel terreinen ook nog winst te behalen. Als we op de huidige weg zo doorgaan, dan is volgens het RIVM

⁴ [LR_012065_131709_Factsheet_bewegen_V5.pdf \(rivm.nl\)](#)

⁵ [Impactvolle determinanten bewegen RIVM](#)

⁶ [Minister Helder werkt aan sportwet | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

meer dan de helft van de Nederlanders in 2040 chronisch ziek. Diverse partijen hebben daarom de handen ineengeslagen om te komen tot een gezonde generatie in 2040, zowel fysiek als mentaal. Vanuit diverse hoeken wordt integraal ingezet om invulling te geven aan deze ambitie. Het rijk heeft een regeling in het leven geroepen die geld bundelt om te werken aan een gezonde generatie via een integraal plan, de Brede SPUK-regeling. De volgende regelingen komen hier samen:

- Het Sportakkoord: dit een set van landelijke, regionale en lokale afspraken om eraan te werken dat iedereen in een veilige en gezonde omgeving plezier in sport en bewegen kan hebben.
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA): een gezamenlijke inzet van gemeenten, GGD, zorgverzekeraars en VWS op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis.
- Preventieakkoord: in dit nationaal akkoord staan afspraken om Nederlanders gezonder te maken door roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht terug te dringen.

Op dit moment werkt de gemeente intern aan het opstellen van een integraal plan om te werken aan een gezonde generatie. Sporten en bewegen zijn daarbij belangrijke onderdelen. Voor 1 oktober 2023 dient dit plan ingediend te worden bij het rijk. Inzet op preventie en het versterken van de sociale basis zullen belangrijke elementen zijn binnen het op te stellen plan. De ambities en acties opgenomen in deze nota sport en bewegen worden zoveel als mogelijk geïntegreerd in het op te stellen integraal plan.

1.5 Relatie met Lokaal Sportakkoord

In 2018 heeft het ministerie van VWS samen met de sportsector, gemeenten en maatschappelijk betrokken partijen een Nationaal Sportakkoord gesloten. Hoofddoel van dit akkoord is dat zoveel mogelijk mensen met plezier sporten en bewegen. In navolging van dit Nationaal Sportakkoord hebben wij als Soest in 2020 een Soester Sport- en beweegakkoord opgesteld. Zie bijlage 2 voor een link naar dit akkoord. Dit akkoord is een verzameling afspraken tussen verschillende sportclubs en andere partijen om het sporten en bewegen in Soest te bevorderen. Als gemeente Soest zijn wij daarbij één van de partners. Het Sportakkoord wordt in 2023 herijkt. Deze herijking vindt plaats in het kader van de Brede SPUK-regeling.

Deze nota sport en bewegen is bedoeld om het beleid van de gemeente op het gebied van sport en bewegen voor de komende vier jaar te beschrijven en te bepalen. De nota beschrijft **wat** de gemeente wil bereiken en het Sport en beweegakkoord bevat afspraken over **hoe** dit praktisch opgepakt wordt. In de dagelijks praktijk is en zal er veel samenwerking en afstemming zijn tussen beide trajecten. Het motto "Een leven lang met plezier en sporten en bewegen in Soest" komt zowel in deze nota als in het Sportakkoord naar voren.

1.6 Bijdrage aan positieve gezondheid

Sport en bewegen kunnen veel betekenen voor een goede gezondheid. Daarom willen wij met ons sport- en beweegbeleid een gezonde leefstijl voor zoveel mogelijk van onze inwoners stimuleren. Net zoals geformuleerd in o.a. de integrale visie op het sociaal domein willen wij bijdragen aan de Positieve Gezondheid van onze inwoners.⁷

Figuur 1: Positieve gezondheid.

1.7 Bijdragen aan de Sustainable Development Goals

Evenals bij de visie sociaal domein zijn er veel raakvlakken met de Sustainable Development Goals. De Verenigde Naties heeft 17 duurzame ontwikkelingsdoelen geformuleerd om in te spelen op de grote maatschappelijke vraagstukken waarmee we in de wereld worden geconfronteerd.⁸ Sport en bewegen kunnen bijdragen aan een aantal doelen op het gebied van armoede, onderwijs, gelijkheid en klimaatverandering.

1. Armoede en gelijkheid: We zetten ons in voor inwoners die door armoede niet mee kunnen doen aan sport en bewegen. Sporten voor iedereen kan bijdragen aan het verminderen van ongelijkheid doordat we het samen doen, ongeacht beperkingen, geloof of afkomst.

2. Gezondheid en onderwijs: Sport en bewegen kunnen bijdragen aan een goede gezondheid en welzijn voor iedereen en aan levensvaardigheden via toegankelijk onderwijs.

3. Duurzaamheid: binnen de gemeente streven wij naar een duurzame sportinfrastructuur waarbinnen energiebesparing en circulariteit een belangrijke rol spelen.

⁷ Positieve Gezondheid is 'het vermogen van mensen om zich aan te passen en een eigen regie te voeren in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'. Zie ook bijlage 3 voor een beknopte toelichting.

⁸ [THE 17 GOALS | Sustainable Development \(un.org\)](https://www.un.org/sustainabledevelopment/)

1.8 Totstandkoming

Om te komen tot deze nieuwe nota sport en bewegen hebben wij een aantal stappen doorlopen:

- Uitvoeren Verenigingsscan: onder sportaanbieders hebben wij een enquête uitgezet om een beeld te krijgen van hoe het nu gaat met de sportaanbieders;
- Interactieve avonden: ter verdieping van de uitkomsten van de Verenigingsscan en om te brainstormen over de toekomst zijn twee interactieve avonden georganiseerd met diverse sportaanbieders;
- Interne bijeenkomsten: binnen de gemeente zijn bijeenkomsten met verschillende afdelingen georganiseerd;
- Inwoners: in samenwerking met het sociaal domein en cultuur zijn inwoners bevroegd;
- Interviews: ter verdieping van de opgehaalde input zijn met een aantal partijen uit verschillende sectoren interviews gehouden;
- Gemeenteraad: met de gemeenteraad is een interactieve avond geweest;
- Met een aantal partijen uit verschillende sectoren is de concept nota sport en bewegen besproken.

1.9 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze nota sport en bewegen staan de missie en visie beschreven en de 3 pijlers met de ambities die wij de komende jaren nastreven. Daarna wordt in hoofdstuk 3 enkele trends en ontwikkelingen beschreven die bepalen in welk perspectief deze nota geplaatst kan worden. Daarna geeft hoofdstuk 4 een beeld van het huidige sport- en beweegbeleid dat gevoerd is de afgelopen jaren en wat dit heeft opgeleverd. Hoofdstuk 5 beschrijft onze ambities nader en gaat in op de 'actiepunten' per pijler die wij de komende jaren willen gaan uitvoeren. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de planning van de acties, de financiën en evaluatie en monitoring. Daarnaast zijn er verschillende bijlagen opgenomen waarin achtergrondinformatie te vinden is.

2 Missie, Visie en ambities

2.1 Missie

De maatschappelijke meerwaarde van sport is groot. Sport brengt plezier, activeert, brengt mensen bij elkaar, helpt talenten te ontwikkelen, leert omgaan met tegenslagen en biedt veel mogelijkheden voor vrijwilligerswerk. In Soest zou voor iedereen het vanzelfsprekend moeten zijn om met plezier en veilig te kunnen sporten. Alle sport- en beweegaanbieders spelen hierin een belangrijke centrale rol, omdat samen bewegen en sporten verbindt. Daarnaast is er volop ruimte om meer ongebonden te kunnen bewegen en sporten. In Soest zijn recreatieve voorzieningen, zoals wandelpaden, ruiterroutes en mountainbikeroutes in onze bos- en natuurgebieden. Iedereen kan op zijn of haar manier actief zijn en meedoen. In dit kader is de volgende missie geformuleerd:

De gemeente Soest streeft ernaar dat elke inwoner van Soest – jong en oud – een leven lang met plezier kan sporten en bewegen.

2.2 Visie

De visie op sport en bewegen sluit direct aan bij de visie op ons sociaal domein. Als gemeente willen we in verbinding samen met inwoners, (sport)organisaties, ondernemers en zorgaanbieders ons inzetten voor een zorgzaam en veerkrachtig Soest met actieve en gezonde inwoners.

In verbinding, samen doen: een zorgzaam en veerkrachtig Soest!

2.3 Ambities

Onze visie hebben wij uitgewerkt in 3 ambities. Wij hebben voor een 3-tal ambities gekozen om onze inzet overzichtelijk en reëel te houden. Binnen de ambities zijn actiepunten benoemd. De ambities zijn:

Ambitie 1. Meer inwoners sporten en bewegen (Inclusief sporten en bewegen)

Wij zetten ons de komende jaren in voor meer sport- en beweegparticipatie. Want voldoende bewegen, meedoen en plezier beleven aan sport en bewegen is ook in Soest nog niet voor iedereen vanzelfsprekend. We stimuleren sport en bewegen onder een zo groot mogelijk deel van de inwoners van Soest met specifieke activiteiten en programma's voor aandachtsgroepen zoals 13-18 jarigen, inwoners met een afstand tot bewegen en sporten, senioren en kwetsbare groepen.

Ambitie 2. Een toekomstbestendige sportinfrastructuur

De sportinfrastructuur in onze gemeente dient uitnodigend, faciliterend en toegankelijk te zijn voor iedereen. Op deze manier kan iedereen meedoen. Naast inwoners die sporten bij sportverenigingen zijn er steeds meer inwoners die ongeorganiseerd sporten. Voor hen gaan wij meer en een beter aanbod creëren. Om een toekomstbestendige sportinfrastructuur te realiseren, willen wij in dit kader meer verbinding leggen met andere beleidsterreinen zoals spelen, natuur en duurzaamheid. Op deze manier willen wij de maatschappelijke waarde van die voorzieningen vergroten en bijdragen aan de betekenis die sport heeft voor andere beleidsterreinen.

Ambitie 3. Vitale sport- en beweegaanbieders

Onze sport- en beweegaanbieders spelen een belangrijke rol bij het aanbieden van sport- en beweegmogelijkheden. Sporten en bewegen dient veilig te zijn en toegankelijk voor iedereen. Wij willen onze sport- en beweegaanbieders dan ook adviseren om tot deze voorwaarden te komen. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat deze aanbieders vitaal zijn om in te kunnen spelen op de uitdagingen waarmee ze te maken hebben en krijgen. Tegelijkertijd moeten wij met elkaar het gesprek aangaan of wij – in het licht van de trends en ontwikkelingen die wij zien en gezien de beschikbare financiële middelen – alle sport- en beweegaanbieders nog wel kunnen en willen ondersteunen of dat inzet en middelen op andere plekken meer maatschappelijke waarde hebben.

Het realiseren van deze ambities staat niet op zichzelf. Zo sluiten wij aan bij onze nieuwe integrale visie op het sociaal domein en zetten wij meer in op het integraal oppakken van vraagstukken en uitdagingen. Met ons beweeg- en sportbeleid werken wij ook heel hard aan preventie. We willen ervoor zorgen dat onze inwoners gezond blijven want dit is goed voor hun welbevinden en het voorkomen dat zij een beroep op de zorg moeten doen.

In hoofdstuk 5 werken wij de 3 geformuleerde ambities nader uit. In de volgende twee hoofdstukken gaan wij eerst nader in op trends en ontwikkelingen (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 kijken wij waar we nu staan als het gaat om het sport- en beweeggedrag van onze inwoners en het gevoerde sportbeleid in de afgelopen jaren. Wij behandelen eerst deze onderwerpen omdat dit meer achtergrond geeft waarom we tot de 3 geformuleerde ambities en de actiepunten zijn gekomen en binnen welke context deze nota sport en bewegen tot stand is gekomen.

3 Trends en ontwikkelingen

De sportwereld is in beweging. Wij hebben te maken met trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het sporten en bewegen. Met ons sport- en bewegbeleid proberen wij hier zo goed als mogelijk op te anticiperen. In dit hoofdstuk gaan wij op een aantal trends en ontwikkelingen kort nader in. Via links verwijzen wij naar rapporten waarin meer achtergrondinformatie is te vinden en waarin trends en ontwikkelingen uitgebreider worden beschreven.

3.1 Gezonde leefstijl

We zitten steeds meer en bewegen steeds minder. Dit brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Iets meer dan de helft van de Nederlanders sport wekelijks. Uit cijfers van 2021 blijkt dat we dagelijks gemiddeld 9 uur per dag zitten.⁹ De beweegrichtlijnen adviseren veel zitten te beperken en voldoende beweging in de dag te brengen. Naast te weinig beweging wordt een gezonde leefstijl door meerdere factoren bepaald. Deze factoren zijn onder andere voeding, alcoholgebruik, roken, stress en slaap. De helft van de volwassen Nederlanders is te zwaar. In 2022 had 50,2% van de Nederlanders van 18 jaar en ouder matig of ernstig overgewicht.¹⁰

3.2. Sport- en bewegdeelname

In figuur 2 is de wekelijkse sportdeelname in Nederland per leeftijdscategorie en geslacht weergegeven. Ruim een kwart van de Nederlanders sport niet.¹¹ Ook zien we dat sport en bewegen steeds meer moet concurreren met andere vormen van vrijetijdsbesteding. Bij jongeren zien we dat gamen, tablets en televisie ten koste gaan van het sport- en beweggedrag.¹²

Uit eerdere sportdeelname onderzoeken zijn redenen aangedragen door onze inwoners om niet te sporten. De belangrijkste redenen zijn:

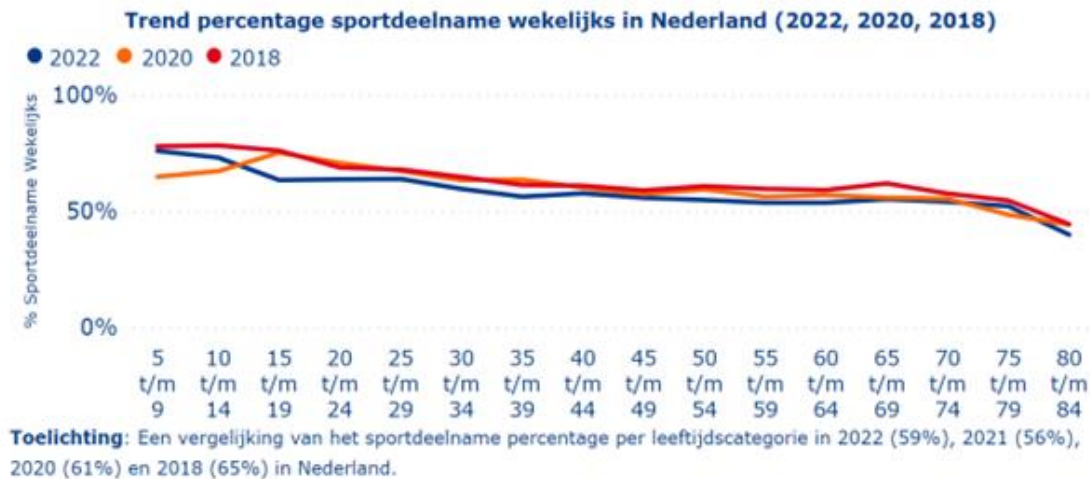
⁹ [Sport en bewegen in cijfers](#)

¹⁰ [VZ info](#)

¹¹ [NOC*NSF Sportdeelname index december 2022](#)

¹² [Mulier Instituut, Factsheet sportdeelname naar leeftijd:](#)

- Niet-sporters vinden dat ze al genoeg bewegen;
- Gezondheidsklachten (voornamelijk bij volwassenen);
- Bij de jeugd speelt het niet kunnen vinden van een passend sportaanbod een belangrijke rol;
- Het niet kunnen vinden van betaalbaar sportaanbod.

Figuur 2: Wekelijkse sportdeelname per leeftijdscategorie 2018-2022. Zie ook bijlage 3.

3.3 Corona

Als gevolg van corona is een grote groep mensen niet teruggekeerd in de sport. Het gaat met name om mensen met een lagere of middelbare opleiding en jongeren tussen de 13 en 18 jaar. Landelijk zien wij dat ongeveer 700.000 mensen niet langer wekelijks sporten terwijl ze dat voorheen wel deden. Dit ondanks de toegenomen positieve waardering voor het sporten in verenigingsverband tijdens en na corona.¹³ Voor jongeren tussen 13 en 18 jaar geldt dat de sportdeelname ongeveer 10% minder is dan in 2019.¹⁴

3.4 Individueel en flexibeler

Mensen willen steeds meer zelf bepalen wanneer, waar en met wie zij sporten.¹⁵ Mensen voelen zich minder verbonden aan verenigingen en gaan op zoek naar meer flexibele, meer individuele vormen van sport en bewegen. Dit is terug te zien in het groeiend aantal leden van fitnesscentra, een afname van leden bij sportverenigingen, maar ook in de toename van het gebruik van de openbare ruimte (wandelen, hardlopen, fietsen, bootcamp, etc.). Deze ontwikkeling gaat ten koste van het sporten in verenigingsverband. Jongeren tussen 13 en 18 jaar zien bijvoorbeeld steeds meer drempels om lid te blijven of worden van een sportclub. Hierbij kan met name gedacht worden aan het trainen en spelen van wedstrijden op vaste tijden.¹⁶

¹³ <https://nocnsf.nl/media/apuf1k3a/zo-sport-nl-2022-def.pdf>

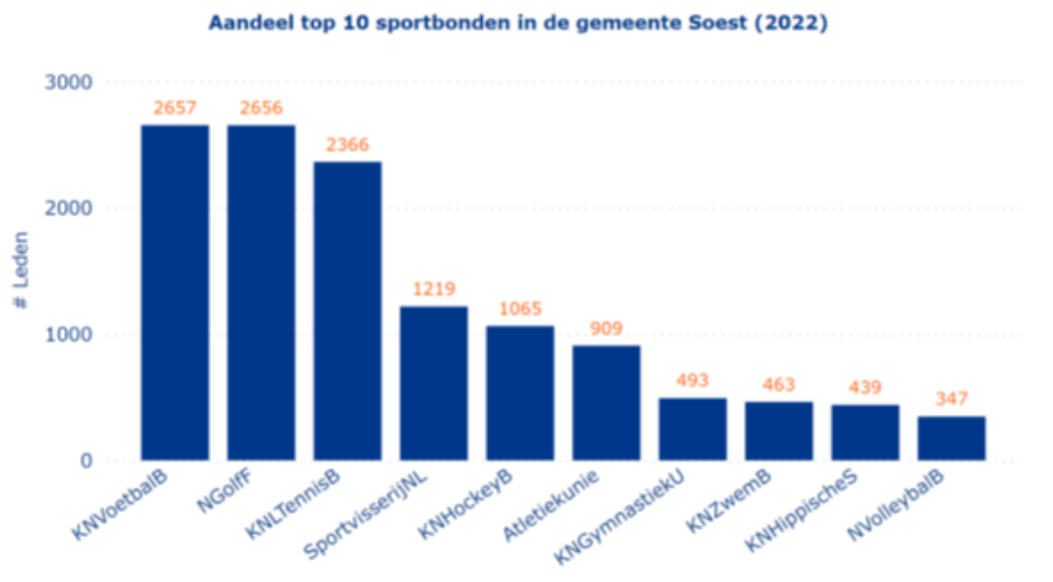
¹⁴ Tweedeling NOC *NSF

¹⁵ NOC*NSF, Zo sport Nederland 2021:

¹⁶ NOC*NSF, Sportgedrag in Nederland 2023:

3.5 Rol en positie sportverenigingen

Hierboven zagen we al dat de ledenaantallen van sportverenigingen onder druk staan en dat sportverenigingen het moeilijk hebben. Sportverenigingen hebben de inwoners veel te bieden. Vooral voor kinderen hebben sportverenigingen een meerwaarde. Sporten bij een vereniging bevordert sociale vaardigheden, er wordt geleerd hoe te spelen in teamverband en er wordt geleerd hoe om te gaan met winst en verlies. Naast dat het een plek is om te sporten zijn sportverenigingen ook een ontmoetingsplek en een bindende factor tussen mensen uit verschillende generaties met een diversiteit aan achtergronden en persoonlijke situaties. Bij een sportvereniging horen kan helpen om inwoners uit hun isolement te halen en eenzaamheid tegen te gaan. In figuur 3 zijn de meeste beoefende sporten in de gemeente Soest weergegeven. Onder sportverenigingen verstaan wij ook sportverenigingen waarbij de sport wellicht wat minder fysiek is maar meer mentaal zoals bij denksportverenigingen. Bij deze sporten speelt het analytisch vermogen een belangrijke rol. Ook deze sportverenigingen spelen een belangrijke rol om te komen tot gezonde en vitale inwoners en ontmoetingsmomenten. Ook de sportverenigingen in Soest staan net als andere sportverenigingen in Nederland voor uitdagingen.¹⁷ De uitdagingen concentreren zich rond onderwerpen als ledenbestand, vrijwilligers, financiën en een toenemende complexe bestuurlijke omgeving. In bijlage 5 worden deze onderwerpen kort nader toegelicht.

Figuur 3: Meest beoefende sporten in soest, Kiss rapportage 2022

3.6 Intensivering landelijk beleid

We zien een toenemende aandacht van het rijk voor sporten en bewegen. Dit komt enerzijds door de belangrijke rol die sport en bewegen vervult bij het realiseren van maatschappelijke doelstellingen (bijvoorbeeld een gezonde generatie). Anderzijds komt dit door de uitdagingen waarvoor de sport- en bewegesector staan (bijvoorbeeld dat veel sportverenigingen het moeilijk hebben). De aandacht van het rijk vertaalt zich in een aantal investeringsprogramma en regelingen. Ook is er landelijk aandacht voor de negatieve aspecten van (top)sport. Er is steeds meer maatschappelijk debat over onderwerpen als matchfixing, hooliganisme, racisme, doping en een veilig sportklimaat. In bijlage 6 is meer informatie te vinden van enkele van deze intensiveringen van het rijk.

¹⁷ [Onderzoek Uitdagingen sportverenigingen](#)

3.7 Verduurzamen en prijsstijgingen

De sportsector wil ook een bijdrage leveren aan tegenaan van klimaatveranderingen. Door te investeren in duurzaamheidsmaatregelen wordt op deze manier een steentje bijgedragen aan een beter milieu. Investeren in duurzaamheid levert ook kansen op om geld te besparen. Ook zien wij dat de circulaire economie steeds belangrijker wordt.

Door o.a. de oorlog in Oekraïne zien wij dat prijzen stijgen. Hierbij kan gedacht worden aan stijgende bouwkosten maar ook de prijzen van energie. Dit brengt uitdagingen met zich mee. Budgetten komen onder druk te staan, producten zijn of worden schaars en de wachttijden lopen op. Veel sportaanbieders zullen geneigd zijn om deze kostenstijging (deels) door te berekenen in de prijs van lidmaatschappen. Dit zou kunnen betekenen dat inwoners die het financieel lastig hebben, moeten besluiten om hun lidmaatschappen op te zeggen.

3.8 Bewegvriendelijke(re) openbare ruimte (BVO)

In coronatijd hebben wij gezien dat de openbare ruimte een belangrijke plek is waar mensen sporten en bewegen, ontmoeten en zich verplaatsen. Mede hierdoor beseffen we steeds meer hoe belangrijk het is om de openbare ruimte zo in te richten dat het onze inwoners stimuleert en uitdaagt om te bewegen, sporten en spelen. De beweegvriendelijke omgeving is een onderdeel van de gezonde leefomgeving. Het is een middel om te komen tot leefbaarheid, sociale cohesie, een gezonde leefstijl, betere school en werkprestaties, identiteit van een buurt en participatie.

4. Waar staan we nu?

In dit hoofdstuk gaan we in op hoe actief onze inwoners nu zijn en welke inzet wij tot dusver hebben gedaan op het gebied van sporten en bewegen. Verder gaan wij in op de input die wij hebben opgehaald in het participatietraject om te komen tot deze nota sport en bewegen. Mede op basis van de inhoud van dit hoofdstuk hebben wij onze ambities voor de komende jaren geformuleerd.

4.1 Actieve inwoners in cijfers

In onderstaande tabellen zijn cijfers opgenomen over hoe actief onze inwoners nu zijn. Ook wordt weergegeven hoeveel procent van onze inwoners lid is van een sportvereniging.

Beweegrichtlijn ¹⁸	Soest	Regio Utrecht (Excl. gemeente Utrecht)
Voldoet aan beweegrichtlijn volwassenen	50%	46%
Voldoet aan beweegrichtlijn ouderen	39%	38%
Sport minimaal wekelijks bij een vereniging, 10-11-jarigen	94%	93%
Sport minimaal 1x per week, volwassenen	62%	50%
Speelt 3 dagen of meer per week buiten, 10-11-jarigen	83%	84%

Tabel 1. Bronnen: Gezondheidsenquête CBS 2023 en GGD Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen.

Lidmaatschap sportvereniging	Soest	Landelijk	2022-2018
% inwoners lid van een sportvereniging, 10-14 jaar	65%	60%	-4%
% inwoners lid van een sportvereniging, 15-19 jaar	48%	42%	-6%
% inwoners lid van een sportvereniging, 35-39 jaar	22%	21%	-3%
% inwoners lid van een sportvereniging, 65-69 jaar	25%	19%	+1%
% inwoners lid van een sportvereniging, gemiddeld	29%	24%	-2%

Tabel 2: Bron: Kiss Reportage 2022 NOC*NSF.

¹⁸ [Beweegrichtlijnen](#)

Wijken in Soest	% voldoet aan de bewegnorm	% lidmaatschap verenigingen
't Hart-Soestdijk	50,0	33,9
Klaarwater	46,5	21,6
Boerenstreek	51,7	31,6
De Eng-Soest-Midden	47,8	25,6
Smitsveen	47,8	19,4
Overhees	49,7	29,4
Soest-Zuid	51,7	39,0
Soesterberg	49,0	24,7

Tabel 3: Bron: GGD-buurtmonitor 2022 en Kiss rapportage 2022 NOC*NSF.

Op basis van de cijfers uit bovenstaande tabellen kunnen wij concluderen dat onze inwoners in vergelijking met de regio Utrecht net iets meer bewegen. Wel zien wij binnen de Soester wijken verschillen. In de uitwerking van deze nota willen wij dan ook kijken of er een verschillende inzet per wijk benodigd is. Vanuit landelijk onderzoek is bekend dat de beweegdeelname van mensen met een lage sociaaleconomische status, 65-plussers, mensen met een niet-westerse achtergrond en mensen met een lichamelijke beperking achterblijft.¹⁹ Hoewel wij niet over specifieke cijfers voor deze doelgroepen voor Soest beschikken, gaan wij ervanuit dat deze constatering ook voor de genoemde doelgroepen in Soest geldt.

4.2 Demografische ontwikkelingen

De omvang en opbouw van de bevolking is van invloed op de soort sportbeoefening en de vraag naar sportaccommodaties in de gemeente. In zijn algemeenheid geldt dat met name de jeugd gebruikt maakt van sportaccommodaties. Op 1 januari 2023 had de gemeente Soest 47.423 inwoners. We zien dat de komende jaren het aandeel jongeren min of meer stabiel is en dat het aantal 65-plussers groeit. Per saldo neemt de bevolkingsgroei gestaag toe. Afhankelijk van het soort sportaanbod kan deze lichte bevolkingsgroei positief zijn voor de sportaanbieders in Soest.

	2022	2030	2035	2040
Totale bevolking Soest	46,5	46,6	46,9	47,2
0-20 jaar	10,1	9,8	10,2	10,6
20 -65 jaar	25,6	24,7	23,9	23,5
65 jaar of ouder	10,7	12,1	12,8	13,2

Tabel 5: Bevolkingsontwikkeling gemeente Soest x 1.000 inwoners. Bron: CBS StatLine.

¹⁹ [Factsheet Mulier Instituut 2023 Welke groepen bewegen minder?](#)

4.3 Sportbeleid 2016-2020

De afgelopen jaren is hard gewerkt om van Soest een sportieve gemeente te maken. In de vorige nota is ingezet op:

- Actieve en gezonde inwoners
- Sportaccommodaties
- Sterke sportverenigingen

In de afgelopen jaren zijn veel sportstimuleringsprojecten met de inzet van verschillende buurt-sportcoaches aangeboden om mensen aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. Ook hebben wij fors geïnvesteerd in onze sportaccommodaties. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de investeringen in de buitensportaccommodaties aan de Bosstraat en omgeving. Daarnaast wordt op dit moment de laatste hand gelegd aan de bouw van een nieuwe sporthal aan het huidige sportcomplex aan de Dalweg. Deze nieuwe sporthal wordt op 1-1-2024 officieel in gebruik genomen. Met de inzet van de buurtsportcoaches en het Sportakkoord hebben wij onze sportverenigingen willen helpen om sterker te worden.

Een deel van de uitgangspunten en doelstellingen is gerealiseerd. Een aantal doelstellingen is nog steeds van toepassing, bijvoorbeeld het behouden en bevorderen van de sportdeelname van inwoners. Deze doelstellingen komen terug in de huidige nota sport en bewegen. Onderstaande punten uit de vorige nota sport en bewegen verdienen de komende jaren ook nog aandacht en inzet:

- Inzet om de beweeg- en sportdeelname van de inwoners te verhogen;
- Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeente en sportaanbieders en sportaanbieders onderling. Er dient extra ingezet te worden op een overlegstructuur;
- De ondersteuning van sportverenigingen om sterke en vitale sportverenigingen te worden en te blijven.

4.4 Sport en bewegakkoord Soest

In juni 2020 is het Lokaal Sportakkoord Soest tot stand gekomen. Dit akkoord is door 32 lokale partijen ondertekend. Er zijn speerpunten en een concrete afspraken gemaakt om sporten en bewegen in Soest en Soesterberg te innoveren en optimaliseren. Met een kernteam en diverse werkgroepen is in de periode 2020 - 2022 veel werk verzet om te komen tot resultaten van de 3 ambities die geïnspireerd zijn op de 6 pijlers van het landelijk Sportakkoord.

Namelijk:

1. Jeugd in beweging;
2. Positieve en toekomstbestendige sportinfrastructuur;
3. Samen inclusief sporten en bewegen aanbieden.

Op de drie ambities en de speerpunten zijn mooie stappen gezet en door de financiële middelen van het Sportakkoord is extra inzet gerealiseerd.

De belangrijkste opbrengsten van 3 jaar Sport en bewegakkoord Soest zijn: meer samenwerking en een groter netwerk tussen partijen zoals sportaanbieders, buurtsportcoaches, onderwijs, welzijn en zorg. Beleid en uitvoering zijn dichterbij elkaar gekomen. Er is een digitaal platform SportinSoest gebouwd en er zijn er bijeenkomsten georganiseerd onder de naam vitaal Soest. De werkgroep jongvaardig in

beweging heeft veel activiteiten voor het basisonderwijs georganiseerd, zoals work-shops en spelcontainers die op alle schoolpleinen zijn geïntroduceerd. Zie bijlage 2 voor het Soester sport en bewegingsakkoord en bijlage 7 voor de evaluatie van dit akkoord.

Voor de periode 2023 – 2026 gaat een nieuwe periode in. Dan geldt Sportakkoord II. Dit akkoord borduurt voort op de inzet rondom Sportakkoord I en wil meer nadruk leggen op een stevig fundament van een kwalitatief sterke sportinfrastructuur, een groter bereik van partijen die meedoen zodat nog meer mensen worden bereikt en op meer zichtbaar maken van de betekenis van sport om de maatschappelijke waarde van sport en bewegen te benutten. Binnen Sportakkoord II worden 5 landelijke pijlers onderscheiden:

1. Inclusie en diversiteit:
2. Sociaal veilige sport
3. Vitale sportaanbieders
4. Vaardig in bewegen
5. Ruimte voor sport en bewegen

Voor Soest willen wij ook weer komen tot een (herijkt) Sportakkoord voor de jaren 2023-2026. In de tweede helft van 2023 gaan wij hiermee aan de slag. Bedoeling is dat de landelijke pijlers ook als uitgangspunt dienen voor het Soester Lokaal Sportakkoord.

4.5 Inzet buurtsportcoachregeling

Sinds 2015 nemen wij deel aan de Brede Regeling Combinatiefuncties. Binnen deze regeling worden buurtsportcoaches ingezet. Zij spelen een belangrijke rol om te realiseren dat meer mensen actief betrokken raken bij en deelnemen aan sport, bewegen en cultuur. Het huidige team buurtsportcoaches bestaat uit verschillende deeltijd lokale functionarissen sport en bewegen (6-26 uur p.w.). Zij richten zich met name op het gebied van laagdrempelig sportaanbod, het verbeteren van de lokale samenwerking, ondersteuning aan verenigingen, het ontwikkelen van het sport en cultuuraanbod en de ondersteuning van de organisatie van het sport en cultuuraanbod. In de huidige samenstelling spelen zij een duidelijke rol binnen de thema's van het Sportakkoord. De bijdrage van het rijk is 40% van het totaalbudget van de investering voor functionarissen in het sport-, beweeg- en cultuurdomein. Als gemeente Soest worden we eraan gehouden dat we de overige 60% van dit bedrag organiseren aan cofinanciering. Op dit moment wordt in Soest de helft (4,2 fte) ingezet van het totaal aantal fte (9 fte) volgens de regeling mogelijk is. Zie bijlage 8 voor meer informatie over de inzet van de buurtsportcoaches.

Bij de herijking van het Sportakkoord worden keuzes gemaakt welke thema's nu voldoende aandacht krijgen en hoe iedere buurtsportcoach gericht op de thema's ingezet kan worden. Op welke manier de buurtsportcoaches in de komende jaren ingezet kunnen worden en hun verschillende rollen hangt samen met de verdere beleidsvorming en investering in deze lokale functionarissen sport en bewegen. Dit is bepalend voor de voortgang op het gebied van sport en preventie bij de verder invulling van het Sportakkoord en GALA.

4.6 Sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte

De gemeente Soest richt de openbare ruimte zo in dat deze bijdraagt aan een gezonde en sterke samenleving. Onderdeel hiervan zijn 136 speelplekken, 22 trapvelden en 27 sportvelden. In het huidige speelruimtebeleid 'Het nieuwe spelen in Soest' (2013) is de visie voor spelen en sporten voor kinderen

tot 19 jaar vastgelegd. Ook is uitgewerkt hoe en waar gesport en gespeeld wordt in de openbare ruimte. Gezien de trends en ontwikkelingen, als ook de behoefte om breed de openbare ruimte in te richten voor sporten en bewegen voor jong en oud, gaat het speelruimtebeleid op in deze sport en beweeg nota.

In met name het Sportakkoord is veel aandacht voor de beweegvriendelijke omgeving. Veel kinderen zitten te veel en er zijn veel ideeën om doormiddel van beweegvriendelijke schoolpleinen speelplekken kinderen en jeugd uit te dagen tot meer bewegen, spelen en buiten zijn.

Voor volwassenen en ouderen moet een gezonde fysieke leefomgeving uitnodigen tot bewegen en ontmoeten, een gezonde leefstijl en het versterken van de mentale weerbaarheid en gezondheid. Ook valpreventie en (het behoud van) de vitaliteit van het toenemend aantal ouderen staat op de agenda.

4.7 Samenhang met andere beleidsterreinen

Binnen ons sport- en beweegbeleid zetten wij in op het leggen van dwarsverbanden met zowel het sociale domein als het fysieke domein. We werken steeds meer toe naar een integrale aanpak van maatschappelijke opgaven. Er bestaat veel samenhang met onderstaande beleidsterreinen:

- **Sociaal domein**

Net zoals het sociaal domein zetten wij in op het bevorderen van positieve gezondheid. Mede als gevolg van de decentralisatie van zorgtaken (jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen) is er lokaal steeds meer oog voor de verbinding tussen sport, bewegen en het sociaal domein. Via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning van hun inwoners op het gebied van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang. Sport en bewegen wordt beschouwd als een van de mogelijkheden om te participeren en/of om zelfredzaamheid van mensen te bevorderen. In het kader van bestaans-zekerheid draagt bijvoorbeeld het Jeugdsport en Cultuurfonds bij aan dat kinderen en jongeren mee kunnen doen.

- **Brede SPUK**

Op de beleidsgebieden: gezondheid, zorg, welzijn cultuur, wonen en zorg worden gezamenlijke plannen van aanpak en uitvoeringsplannen gemaakt. Deze samenwerking is mede gemotiveerd door het beschikbaar stellen van de Brede SPUK-regeling in 2023 voor alle gemeenten. Hiermee zijn voor het eerst programma's en akkoorden over gezonde leefstijl, zorg, sport, cultuur en omgeving integraal met elkaar verbonden:

- Het Integraal Zorg Akkoord (IZA, september 2022);
- Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA, februari 2023);
- Het Hoofdlijnen Sportakkoord II (december 2022);
- Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC, februari 2023);
- Het Woon Zorg-programma (WOZO, november 2022).

Het GALA, Sportakkoord II en de BRC zijn voor gemeenten bovendien in één Brede Specifieke Uitkering (Brede-SPUK) ondergebracht. De regeling loopt van 2023 t/m 2026.

- **Omgevingsvisie en programma's**

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet heeft raakvlakken met bijvoorbeeld de sportieve inrichting van de openbare ruimte. Zowel in het omgevingsprogramma Groen en landschap als de programma's Wonen, Mobiliteit en Werken wordt ingespeeld op een openbare ruimte die bijdraagt aan een gezonde leefstijl.

- **Onderwijs**

In het kader van wet- en regelgeving 'Voorzieningen huisvesting onderwijs' zijn de binnen-sportaccommodaties in de gemeente Soest voor het primair onderwijs beschikbaar voor 2 lesuur bewegingsonderwijs in de week. Samen met verschillende partners zet de gemeente in op het verbeteren van de motorische vaardigheid van de jeugd. Dit gaat via een integrale benadering, waarbij inspanning nodig is op alle domeinen waarin kinderen zich bewegen; van primair tot voortgezet onderwijs, van kinderopvang tot buitenschoolse opvang en van verenigingen tot het sportbuurtwerk. De buurtsportcoaches spelen hierin een rol.

- **Duurzame sport**

We merken allemaal de gevolgen van de klimaatverandering: plotselinge extreme hitte, lange periodes van droogte en zware regenbuiten. In de sportsector willen we in versneld tempo verduurzamen. Dat levert behalve veel energie, ook geld én een gezonde sportomgeving op. In de afgelopen jaren zijn de eerste stappen gemaakt op het gebied van CO₂-reductie door energiebesparing zoals ledverlichting bij binnen- en buitensportaccommodaties, inzet van zonne-energie, reductie van gewasbeschermingsmiddelen en in het circulair gebruik van materialen. Samen met de rijksoverheid en de clubs willen wij verder werken aan het verduurzamen van de sport.²⁰

- **Provincie Utrecht**

Na jaren van min of meer afwezigheid op het gebied van sport- en beweegbeleid speelt de provincie sinds kort weer een rol. In 2022 heeft de provincie een eigen Provinciaal Sportakkoord Utrecht opgesteld.

De thema's die hierin opgenomen zijn:

- Sport en bewegen in de openbare ruimte
- Inclusieve sport
- Gezondheid en preventie.

4.8 Opbrengsten participatie

Om te komen tot een richting waarop de nota sport en bewegen zich moet richten de komende jaren, is een participatief traject gevolgd om de inhoud hiervoor bij de verschillende stakeholders op te halen. Zo is er een Verenigingsscan uitgezet bij de sportaanbieders in Soest, zijn er interactieve avonden gehouden en zijn verdiepende interviews afgenomen.

Verenigingsscan

Om een eerste beeld te krijgen van hoe het gaat met de sportaanbieders en -verenigingen in Soest is een vragenlijst onze partijen uitgezet. In deze vragenlijst is gevraagd naar verschillende onderwerpen zoals het aantal leden, het gebruik van de sportaccommodaties en de vitaliteit van de partijen. Deze uitkomsten zijn verwerkt in een rapportage. Zie bijlage 9.

²⁰ [Herijking routekaart verduurzaming sportsector](#)

Interactieve avonden en interviews

Om de uitkomsten van de Verenigingsscan verder te verdiepen en om met elkaar te brainstormen over de toekomst van sport in Soest zijn twee interactieve avonden georganiseerd. Naast de avonden hebben we interviews gehouden met een aantal partijen die belangrijk zijn voor sport en bewegen in Soest. Van beide is een overzicht gemaakt van de meest besproken onderwerpen. Zie bijlage 9. Enkele belangrijke onderwerpen die hieruit naar voren zijn gekomen zijn:

- Omdat de deelname van jongeren in de leeftijd 13-18 jaar bij sportverenigingen achterblijft, wil men hierop extra inzetten;
- Gezien de toenemende vergrijzing wil men extra inzetten op senioren;
- Omdat de sportdeelname van kwetsbare mensen nog achterblijft, wil men hierop ook extra inzetten.

In bijlage 9 is de input per onderwerp opgenomen. In deze bijlage is ook de input opgenomen uit de inwonersparticipatie waarbij de samenwerking is gezocht bij het proces om te komen tot een nieuwe integrale visie op het sociaal domein.

Naast het ophalen van externe input is ook een interne bijeenkomst georganiseerd waarbij vanuit verschillende beleidsterreinen en invalshoeken is meegedacht over de toekomstrichting van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid en hoe wij elkaar kunnen versterken. Deze uitkomsten zijn meegenomen en integraal verwerkt in deze nota sport en bewegen

4.7 Wat nemen we mee?

Uit het participatietraject komt een divers beeld. Gelukkig gaat het met veel sportaanbieders goed. Toch hebben ook enkele sportaanbieders het moeilijk. Hoewel de sportdeelname in Soest relatief goed is, zijn er wel aandachtspunten. Zo ligt de sportdeelname nog niet op het niveau van voor corona en blijft de sportdeelname van kwetsbare groepen ook nog achter. Vanuit het participatietraject zijn verschillende ideeën naar voren gekomen om de sportparticipatie te verhogen. Ook blijkt de behoefte aan mogelijkheden om in de openbare ruimte te bewegen en sporten groter geworden. In het volgende hoofdstuk gaan we in op de ambities voor de komende jaren, gebaseerd op o.a. de input uit dit hoofdstuk en hoofdstuk 3.

5. Ambities 2024-2028

In dit hoofdstuk worden de ambities op het gebied van sport en bewegen voor de periode 2024- 2028 beschreven. Hierbij zetten wij sport in als middel en als doel. Onze ambities zijn geordend volgens de onderstaande 3 pijlers:

1. Inclusief sporten en bewegen
2. Toekomstbestendige sportinfrastructuur
3. Vitale sport- en beweegaanbieders.

In cijfers uitgedrukt hebben wij de volgende doelstellingen:

- In 2028 voldoet 65% van de 4 tot 12-jarigen aan de beweegrichtlijn (nu 57%)
- In 2028 voldoet 40% van de 12-16-jarigen aan de beweegrichtlijn (nu 33%)
- In 2028 voldoet 50% van de 16-20-jarigen aan de beweegrichtlijn (nu 45 %)
- In 2028 voldoet 55% van de volwassenen aan de beweegrichtlijn (nu 50 %)
- In 2028 voldoet 45% van de ouderen aan de beweegrichtlijn (nu 39 %)
- In 2028 zijn gemiddeld 35 % van de inwoners lid van een sportvereniging (nu 29%)

Daarnaast willen wij dat de verschillen tussen de diverse wijken (zie tabel 3) op het gebied van voldoen aan de beweegnorm en lid zijn van een sportverenigingen positief zijn genivelleerd.

5.1 Inclusief sporten en bewegen

In hoofdstuk 1 is aangegeven dat sporten en bewegen vele positieve voordelen heeft. Wij zagen ook dat veel inwoners nog niet voldoen aan de beweegnormen en dat iedereen die sportte voor corona dit nu nog niet weer doet. Wij zagen ook dat sporten en bewegen niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Onze ambitie voor de komende jaren is daarom om meer inwoners aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden.

5.1.1. Wat willen wij bereiken?

- Een toename van de sport- en beweegparticipatie;
- Een veilige en toegankelijke sportomgeving.

Het bevorderen van sportparticipatie is belangrijk. Want meedoen en plezier beleven aan sport en bewegen moet voor iedereen die dat wil mogelijk zijn. Wij hebben gezien dat o.a. door corona inwoners minder zijn gaan sporten. Wij zetten daarom in om onze inwoners meer aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. Dit doen wij in samenhang met de andere twee pijlers (een goede, uitnodigende sportinfrastructuur en aanbieders die een passend sportaanbod hebben).

Daarnaast willen wij inzetten op een sociaal veilige (sport)omgeving. Ongewenste situaties zoals discriminatie, grensoverschrijdend gedrag etc. zijn een bedreiging om met plezier te kunnen sporten. Door sport in de kern veilig en verantwoord te organiseren creëren we een veilige sportomgeving.

Voor kwetsbare groepen geldt dat sport en bewegen in het algemeen en aansluiting bij sportverenigingen in het bijzonder bijdraagt aan de kwaliteit van het leven en kansen biedt om deel te (blijven) nemen aan de samenleving.

Figuur 5: Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Sport en bewegen spelen gedurende de hele levensloop een belangrijke rol. De vorm van het sporten en bewegen verandert tijdens de verschillende levensfasen en situaties, maar niet qua urgentie. Vanuit de achtergrondcijfers en de participatie is gekomen dat wij ons de komende jaren specifiek richten op onderstaande doelgroepen:

- *Kinderen van 4 tot 12 jaar.*

De gemeente Soest zet zich in dat meer kinderen voldoen aan de beweegnorm en dat de motorische vaardigheden toenemen. Kinderen die naar de basisschool gaan worden gestimuleerd om gewend te raken aan bewegen. Met als doel dat zij een leven lang plezier beleven aan sport en bewegen. Dit doen wij in samenwerking met het onderwijs en andere partijen.

- *Jeugd en jongvolwassenen.*

We zien dat de sportdeelname aan het verenigingsleven door de jeugd afneemt. Terwijl de sociale component van het sporten bij een club een belangrijk onderdeel kan zijn voor de sociale basis waardoor de gezondheid en de weerbaarheid van een jongvolwassene wordt versterkt.

- *Mensen met een lage opleiding en/of mensen met een laag inkomen.*

Wij zien dat deze doelgroep minder vaak deelneemt aan sport en bewegen en cultuur. En wij willen dit toegankelijk houden en maken voor iedereen in Soest.

- *Senioren*

Door de toenemende vergrijzing zijn senioren een specifieke doelgroep. Wij willen dat ouderen steeds langer actief blijven. Zij kunnen zowel een rol spelen in de organisatie van sportactiviteiten als ook als deelnemer en lid van een sportclub.

5.1.2. Hoe willen wij dit bereiken?

- Door te onderzoeken of lokale functionarissen sport en bewegen,²¹ de cultuurcoach, het onderwijs en sportaanbieders elkaar meer kunnen versterken om het motorisch bewegen van de jeugd (vaardig in bewegen) te verbeteren. Hierbij willen wij beginnen in die wijken die de meeste aandacht verdienen (zie tabel 3);
- Door de bestaande lokale functionarissen sport en bewegen in te zetten om een bijdrage te leveren aan laagdrempelige beweegactiviteiten in de wijken. Hierbij gaan wij meer dan nu het geval is, verbindingen maken naar sport- en beweegaanbieders;
- Door met lokale partners verder aan te sluiten bij de behoeften van de kwetsbare groepen in Soest. Hiervoor gaan we onderzoeken wat de knelpunten zijn in het huidige aanbod en welke behoeften deze groep heeft;
- Lokale functionarissen sport en bewegen in te zetten voor de programma's van de Brede SPUK, zoals valpreventie, terugdringen gezondheid achterstanden, eenzaamheid (n combinatie met bijvoorbeeld GALA);
- Door sporten, bewegen en spelen in de openbare ruimte en in de verschillende wijken en de natuurlijke omgeving van Soest te faciliteren;
- Door de regionale samenwerking 'Grenzeloos Actief' op het gebied van aangepast sporten te continueren. Ook blijven wij de Beweegmakelaar aangepast sporten inzetten en gaan wij sporthulpmiddelen (meer) te promoten;
- Wij gaan het Sportakkoord herijken;
- Vanuit het Sportakkoord zetten wij een coördinator sport en preventie in die zorgt voor de samenhang op het gebied van sport-welzijn en zorg;
- Door in samenwerking met het sociaal domein de inzet van het Jeugdfonds sport en cultuur meer onder de aandacht brengen;²²
- Door in samenwerking met het sociaal domein onderzoek te doen of een volwassenfonds sport en cultuur van meerwaarde kan zijn. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek besluiten wij hoe wij hiermee verder willen omgaan.
- Door in samenwerking met het beleidsterrein gezondheid de aangestelde JOGG-regisseur in te zetten op de aanpak overgewicht in samenwerking met sportaanbieders;
- In samenwerking met ouders, onderwijs, GGD en kinderopvang meer inzicht te verkrijgen in de motorische ontwikkeling van kinderen. Op basis van dit inzicht kunnen ouders meer bewust gemaakt worden van het belang van de motorische ontwikkeling van hun kinderen en kunnen zo nodig interventies worden uitgebreid;
- Komende jaren willen wij kijken hoe de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen elkaar meer kunnen versterken en hoe we meer integraal kunnen werken en kunnen kijken of we gemeentelijke middelen kunnen bundelen om gezamenlijke meerwaarde te creëren ten behoeve van sport en bewegen voor kwetsbare groepen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan informatie over en de beschikbaarheid van sporthulpmiddelen;
- Vanuit het Sportakkoord gaan wij onderzoeken of wij de sociale veiligheid bij en rondom lokale sportaanbieders dienen te bevorderen;

²¹ Dit is een nieuwe benaming voor de buurtsportcoaches.

²² [Whitepaper jeugd die arm opgroeit](#)

- Door bijzondere sportprestaties van Soester sporters te waarderen door bijvoorbeeld een jaarlijkse huldiging door het gemeentebestuur.

5.2 Een toekomstbestendige sportinfrastructuur

De gemeente Soest heeft verspreid over de gemeente een gevarieerd aanbod van binnen- en buitensportaccommodaties en een zwemvoorzieningen. Een groot deel van de inwoners weet, georganiseerd of niet georganiseerd, de weg naar deze voorzieningen te vinden. Een ander deel heeft een voorkeur voor andersoortige voorzieningen, variërend van fietsen, wandelen en rennen in de openbare ruimte tot een lidmaatschap bij één van de sportscholen.

5.2.1 Wat willen wij bereiken?

- De sportvoorzieningen in onze gemeente sluiten aan bij de vraag;
- De sportvoorzieningen zijn voor iedereen bereikbaar en toegankelijk;
- Sportvoorzieningen zijn duurzaam;
- De openbare ruimte in Soest is sportief, inclusief en sociaal ingericht;
- Zo veel als mogelijk multifunctioneel te gebruiken sportvoorzieningen.
- Een zwemvoorziening die aansluit bij de wensen en behoeften zodat inwoners in Soest zwemlessen kunnen volgen en sportverenigingen zwemactiviteiten kunnen aanbieden.

5.2.2 Hoe willen wij dit bereiken?

- Wij nemen de nieuwe sporthal die gebouwd is naast de bestaande sporthal bij Sportboulevard De Engh in gebruik in januari 2024. Deze sporthal vervangt de oude sporthal Beukendal en gymzaal Paulus Potter. Met de toevoeging van deze sporthal willen wij, samen met alle betrokkenen, ervoor zorgen dat hier iedereen zich in dit 'Huis van de Binnensport' welkom voelt. Zo wordt dit vergelijkbaar met het thuisgevoel in sporthal Banninghal, sportzaal Willaert en de Bunt;
- Bij nieuwbouw of renovatie van gemeentelijke sportvoorzieningen zorgen wij ervoor dat ze voldoen aan de meest recente richtlijnen op het gebied van toegankelijkheid.²³ Waar de sportaccommodaties nu niet voldoen aan deze richtlijnen, wordt samen met alle betrokkenen gekeken hoe de toegankelijkheid toch gewaarborgd kan worden;
- Met de inzet van het nieuwe verhuursysteem kunnen inwoners zelf digitaal binnen een uur een vrije binnensportaccommodatie boeken en gebruik maken van deze accommodaties;
- We continueren de inzet rondom aangepast sporten in de regio en kijken met gemeenten in de regio naar een goede spreiding van voorzieningen voor mensen met een beperking;
- We doen, gezien de leeftijd van het zwembad, onderzoek naar toekomstscenario's voor het zwembad. Hierbij betrekken wij de inwoners en de gebruikers van het zwembad.
- We onderzoeken of voor het realiseren van bestaande en nieuwe sportwensen dubbelgebruik van sportvoorzieningen mogelijk is. Zo is er bijvoorbeeld de wens voor een schaats- en skeelerbaan. Uit onderzoek is gebleken dat de bestaande sportaccommodaties goed inspelen op de kwantitatieve vraag. Zie bijlage 10. Wel liggen er uitdagingen op het gebied van kwaliteit en duurzaamheid. In het kader van o.a. de gemeentelijke Routekaart verduurzamen willen wij kijken of versnelling op deze onderwerpen mogelijk is in combinatie met de andere gemeentelijke accommodaties. Uit het capaciteitsonderzoek blijkt dat op veel sportaccommodatie nog capaciteit over is. In het kader van het multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties kan deze capaciteit mogelijk gebruikt worden

²³ [Fysieke toegankelijkheid sportaccommodaties](#)

voor buitenschoolse opvang of het aanbieden van een andersoortig sportaanbod om de bezetting te verhogen;

- In het licht van de nieuwe Omgevingswet onderzoeken wij hoe wij de mogelijkheden voor sport en bewegen in de openbare ruimte beter kunnen benutten. Hierbij zoeken wij de samenwerking met de nog op te stellen Omgevingsprogramma's;
- Nader onderzoeken naar spreiding en daarbij mogelijk clustering van speelplekken tot grotere kwalitatief hoogwaardige plekken met multifunctioneel gebruik in de wijken, waarbij ook goed gekeken wordt naar de wensen en behoeftes van de gebruikers/doelgroepen;
- Inspelen op de groeiende trend van urban sports. Dit kan door het aanleggen van speciale voorzieningen op bij voorkeur bestaande (sport)locaties of locaties die nu niet of beperkt gebruikt worden. In dit kader willen wij eerst een breder beeld hebben wij de opgaves op dit gebied. Aan de hand van dit inzicht bepalen we hoe we hiermee verder willen omgaan;
- De openbare ruimte ook inrichten naar de behoeftes en wensen van (jong) volwassenen;
- Wij trekken samen op met het Griflandcollege bij de nieuwbouw van het Griflandcollege en realiseren hier een binnensportaccommodatie voor het bewegingsonderwijs. Het multifunctionele karakter biedt extra trainingsruimte voor binnensport.
- Wij gaan onderzoeken hoe we onze sportparken breder kunnen inzetten. Op bepaalde tijden kunnen de accommodaties anders en door anderen gebruikt worden. Naast sport zou er ook plek kunnen zijn voor andere maatschappelijke doelen (vitale, open sportparken);
- Gemeentelijke sportvoorzieningen worden nu niet tussentijds (= na 20 jaar) gerenoveerd maar ingezet wordt op instandhoudingsonderhoud gedurende de levensduur van 40 jaar. Tussentijdse renovatie biedt tal van kansen (bijvoorbeeld aanpassingen op het gebied van functionaliteit, materialisatie en duurzaamheid). Daarom gaan we onderzoeken of we tot tussentijdse renovatie van gemeentelijke sportvoorzieningen kunnen komen. Hierbij kijken wij ook naar de mogelijkheid om te investeren in duurzaamheid. Hierbij zoeken wij de afstemming met het gemeentelijk integraal accommodatiebeleid dat geldt voor alle gemeentelijke accommodaties;
- We streven naar milieuvriendelijke aanleg, beheer en onderhoud sportvelden;
- Wij gaan onderzoeken of we in de toekomst kunstgrasvelden zonder rubberen korrels kunnen realiseren;
- Wij werken uit hoe we de openbare ruimte (sport- en speelvoorzieningen) kunnen laten aansluiten bij de sport- en beweegwensen van onze inwoners. Dit verleidt de inwoners om ook buiten verenigingsverband te sporten en te bewegen en vergroot de aantrekkelijkheid van de leefomgeving.
- In overleg met de Sportfederatie gaan we kijken daar waar deregulering van wet- en regelgeving rondom het gebruik en exploitatie van sportaccommodaties mogelijk is;
- Het beheer van kantines van de gemeentelijk sportaccommodaties wordt ingevuld door verenigingen. Dit wordt bij nieuwbouw gefaciliteerd. De gymzalen vormen een uitzondering daar zijn geen kantines aanwezig. Bij de exploitatie van kantines zetten wij ook in op medegebruik.

5.3 Vitale sport- en beweegaanbieders

Sport- en beweegaanbieders spelen een belangrijke rol om inwoners aan het bewegen en sporten te krijgen en te houden. Het is daarom belangrijk dat zij hiertoe voldoende in de gelegenheid zijn. Zoals we in hoofdstuk 3 zagen, hebben de sportaanbieders te maken met verschillende 'uitdagingen'. Als gemeente willen wij de aanbieders adviseren om hen voldoende in staat te stellen hun aanbod aan te kunnen blijven bieden in een veranderd sportlandschap. Zoals in paragraaf 2.3 aangegeven dienen wij tegelijkertijd het gesprek met elkaar te voeren over welke aanbieders wij nog wel en welke wij niet meer ondersteunen. Trends en ontwikkelingen maken dat wij scherper aan wind moeten varen om te kijken waar inzet en middelen de meeste maatschappelijke waarde hebben. Dit kan betekenen dat we niet alle aanbieders meer gaan ondersteunen. De komende periode dienen wij het gesprek hierover te hebben.

5.3.1. Wat willen wij bereiken?

- Het aanbod bij sport- en beweegaanbieders in de gemeente Soest is inclusief, veilig en positief. Hieronder vallen bijvoorbeeld rookvrije en gezonde kantines;
- Het pedagogisch en didactisch klimaat bij sportaanbieders verhogen;
- Kinderen en jeugd kunnen zich breed motorisch ontwikkelen bij sportverenigingen en komen in aanraking met meerdere bewegingsvormen en takken van sport;
- Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal;
- Sport- en beweegaanbieders de juiste advisering/ondersteuning kunnen bieden zodat de aanbieders weten waar ze terecht kunnen voor advisering (één loket);
- Sportverenigingen, (ondernemende) sportaanbieders en de anders georganiseerde sport hebben meer contact met elkaar en werken meer samen;
- Bevorderen talentontwikkeling van kinderen en jeugd waarderen;
- Waardering en stimulering van organisaties en verenigingen die (top)sportevenementen organiseren.

Figuur 6: voorbeeld verenigingsondersteuning.

5.3.2. Hoe willen wij dit bereiken?

- Vanuit het Sportakkoord en met de inzet van lokale functionarissen sport en bewegen (buurtsportcoaches) zetten wij in op een sociaal veilige sport, clubondersteuning en gezondheidsthema's zoals rookvrije en gezonde kantines. Dit doen wij samen met acties vanuit ons gezondheidsbeleid. Zo streven wij ernaar dat eind 2028 minimaal alle jeugdtrainers een VOG (= Verklaring Omtrent het Gedrag) hebben. De (demissionaire) minister van Sport wil ook in wetgeving vastleggen dat alle trainers en bestuurders in de sportwereld een VOG hebben. Ook streven wij ernaar dat er dan niet meer gerookt wordt tijdens jeugdwedstrijden en dat er geen alcohol meer wordt geschonken tijdens jeugdwedstrijden. Daarnaast zijn er gezonde snacks beschikbaar in de kantines;
- Vanuit het Sportakkoord en met de inzet van buurtsportcoaches zetten wij in op het verhogen van het pedagogisch en didactisch klimaat bij sportaanbieders. Hierbij besteden wij ook aandacht aan het verhogen van de motorische ontwikkeling en het aanbieden van meerdere bewegingsvormen.

- Wij willen onderzoeken wat er allemaal nodig is om pilot te draaien met Kies je sport voor volwassenen;
- Wij willen met sportaanbieders onderzoeken of het mogelijk is voor de verenigingen om voor jeugd 1 lidmaatschap bij meerdere verenigingen te kunnen organiseren;
- Voor kinderen met een bewegingsachterstand wordt Club Extra aangeboden omdat niet alle sportverenigingen hiervoor even toegerust zijn. Voor kinderen is het van belang om op hun eigen niveau te kunnen sporten. Club Extra kan gezien worden als een 'sportles' voor kinderen die moeite hebben om mee te kunnen doen aan de activiteiten tijdens een reguliere gymles, regulier sportaanbod of buitenspelen;
- Ondersteuning op maat voor organisaties en verenigingen die aangepast sporten aanbieden en de inzet van de Bewegemakelaar aangepast sporten continueren;
- Met sportverenigingen en ouders willen wij kijken hoe kinderen met talent extra begeleid kunnen worden en wat hiervoor (nog) nodig is. Deze kinderen maken vaak op jonge leeftijd een "transfer" naar clubs of regioteams buiten de gemeente. Extra begeleiding hoeft niet altijd in de vorm van financiële middelen te zijn maar kan bijvoorbeeld ook liggen op het gebied van verbindingen leggen;
- De komende periode gaan wij in gesprek met sportverenigingen uit Soest en Soesterberg over hun toekomstbestendigheid. Hierbij komen vraagstukken aan de orde als hoe om te gaan met groei/krimp. Deze nota is de basis voor dit gesprek. Als verdergaande samenwerking, omni-verenigingen of fusieverenigingen leidt tot vitalere verenigingen en tot efficiënter gebruik van voorzieningen, dan is de gemeente bereid dit te stimuleren en te investeren in een kwaliteits-impuls. Het initiatief voor dit soort ontwikkelingen ligt niet bij de gemeente maar bij verenigingen;
- Samen met de sportclubs en met optimalisering van clubondersteuning vanuit het Sportakkoord en buurtsportcoaches willen we de clubs adviseren, informeren en samen te werken aan de ontwikkeling tot "vitale clubs".²⁴ Vitale clubs/sportverenigingen zijn aanbieders met een krachtig bestuur die vanuit haar eigen verantwoordelijkheid, realistisch en toekomstgericht, activiteiten ontplooit voor de leden en niet-leden. De vitale club is in staat verbindingen te maken tussen professionalisering, commercialisering, schaalvergroting en maatschappelijke verantwoordelijkheid. In de uitwerking gaan wij het begrip 'vitale club' verder invullen naar de Soester situatie;
- Op een nog nader te bepalen manier het gesprek met elkaar aangaan om te kijken of we tot een afwegingskader kunnen komen welke aanbieders we nog wel en niet meer ondersteunen in het licht van o.a. trends en ontwikkelingen en vitaliteit van de aanbieders;
- Met de inzet van het digitale platform [SportinSoest](#) willen wij sport- en beweegaanbieders informeren over interventies, workshops en over financiële ondersteuningsmogelijkheden vanuit de landelijke services en de laagdrempelige aanvragen via het Sportakkoord;
- Vanuit het Sportakkoord en buurtsportcoaches onderzoeken of een pilot clubkadercoaching kunnen aanbieden. Verbetering van kwaliteit van kader en trainers helpt een aanbieder in hun vitaliteit. Qua financieringsmogelijkheden willen wij kijken of sportverenigingen zelf en de bonden hieraan kunnen bijdragen.

²⁴ [Sterke clubs doe je samen](#)

5.3.3. Sportplatform

Op dit moment overlegt de gemeente veel met de Sportfederatie over sportaangelegenheden die de sportverenigingen aangaan. De Sportfederatie treedt hierbij op als vertegenwoordiging van de sportverenigingen in Soest. Daarnaast treedt de Sportfederatie op als belangenbehartiger. Ten aanzien van het thema belangenbehartiging is het aan de verenigingen zelf te bepalen op welke wijze zij dit organiseren en welke rol de Sportfederatie Soest daarin speelt.

Als gemeente vinden wij het belangrijk dat wij met meer sportaanbieders dan alleen de Sportfederatie overleg hebben over diverse aangelegenheden. Hierbij kan gedacht worden aan (een vertegenwoordiging van) de commerciële sportaanbieders en anders georganiseerde sportaanbieders. De Sportfederatie heeft aangegeven zelf ook na te denken over hun toekomstige rolinvulling en taakopvatting. In afstemming met de Sportfederatie wil de gemeente Soest in de periode 2024–2028 samen met het Kernteam Sportakkoord en de adviseur Lokale sport onderzoeken of er mogelijkheden zijn om een breder Soester sportplatform in te richten. In dit kader onderzoeken wij op welke manier de sportaanbieders in Soest zo optimaal mogelijk bij het sport- en beweegbeleid betrokken kunnen worden en in welke situatie de gemeente het beste welke rol aannemen.

6. Planning, financiën en monitoring

6.1 Planning

De komende jaren gaan we aan de slag met de ambities van onze nota sport en bewegen. Omdat we niet alles tegelijk kunnen doen, hebben wij de acties over de jaren verdeeld. De planning hiervan is opgenomen in onderstaande tabel. In sommige gevallen zijn meerdere acties of acties die een relatie met elkaar hebben gebundeld weergegeven.

Ambitie/ Actie	Wanneer
1. Inclusief sporten en bewegen	Start:
Buurtsportcoaches inzetten voor de programma's van de Brede SPUK zoals valpreventie, terugdringen gezondheid achterstanden en eenzaamheid.	2024
In samenwerking met gezondheid de in 2023 aangestelde JOGG-regisseur in zetten op de aanpak overgewicht bij sportaanbieders.	2024
De buurtsportcoaches meer inzetten voor beweegactiviteiten in de wijken in verbindingen met sport- en beweegaanbieders.	2024
Vanuit Sportakkoord II het nieuwe kernteam en werkgroepen inzetten om samen te werken met alle betrokken partijen om te werken aan de gestelde ambities.	2024
Vanuit het Sportakkoord II een coördinator sport en preventie inzetten, die zorgt voor de samenhang op het gebied van sport-welzijn en zorg.	2024
De regionale samenwerking Grenzeloos actief en de Beweegmakelaar continueren op het gebied van aangepast sporten.	2024
Door in samenwerking met het Sociaal Domein het oprichten van een volwassenfonds sport en cultuur te onderzoeken.	2025
In samenwerking met ouders, onderwijs, GGD en kinderopvang in te zetten op het verhogen van de motorische ontwikkeling van kinderen. Hierbij willen wij lokale functionarissen sport en bewegen in combinatie met vakleerkrachten inzetten.	2025
Onderzoeken of we vanuit het Sportakkoord de sociale veiligheid bij sportaanbieders kunnen verhogen.	2025

Onderzoek of WMO-middelen ook ingezet kunnen worden ten behoeve van sport en bewegen voor kwetsbare groepen.	2025
2. Toekomstbestendige sportinfrastructuur	
Afscheid van Beukendal en ingebruikname nieuwe sporthal De Engh.	2024
Gemeentelijke sportvoorzieningen voldoen aan de richtlijnen op het gebied van toegankelijkheid.	2024-2026
Continuering van de inzet rondom aangepast sporten in de regio.	2024
Onderzoek naar toekomstscenario's voor het zwembad.	2024
Onderzoeken of en hoe de wensen voor nieuwe sportaccommodaties gefaciliteerd en/of gerealiseerd kunnen worden.	2024
Uitwerken hoe de openbare ruimte ingericht kan worden gericht op sporten en bewegen voor jong en oud.	2024-2025
Samen met het Griftlandcollege kijken naar multifunctionele inzet ruimten bewegingsonderwijs.	2024
Onderzoek en samenwerking met sport hoe we onze sportparken breder kunnen inzetten voor andere maatschappelijke doelen (vitale, open sportparken).	2025
Onderzoek naar tussentijdse renovatie gemeentelijke sportvoorzieningen.	2025
Integraal afstemmen van onderhouds-, investerings- en duurzaamheidsplannen.	2024
Onderzoek naar versnelling gemeentelijke routekaart Verduurzamen.	2024
Streven naar milieuvriendelijke aanleg, beheer en onderhoud sportvelden.	2024-2028
Onderzoek naar realisatie van kunstgrasvelden zonder rubberen korrels.	2024
3. Vitale sport- en beweegaanbieders.	
Accountgesprekken met verenigingen uit Soest en Soesterberg over toekomstbestendigheid en aanbod kwaliteitsimpuls tot vitale club i.c.m. clubondersteuner/verenigingsadviseur	2024
Inzet vanuit het Sportakkoord, buurtsportcoaches en Jogg regisseur op sociaal veilige sport, club ondersteuning en gezondheidsthema's zoals rookvrije en gezonde kantines.	2024
Met de inzet van verenigingsondersteuning en Sportakkoord mogelijkheden aanbieden zoals workshops, masterclasses, één op één procesbegeleiding, trainingsopleidingen etc.	2024
Verder ontwikkeling van informatiedeling met behulp van het digitale platform Sport in Soest voor sportstimulering en ondersteuning.	2024
Vanuit het Sportakkoord onderzoeken of een pilot clubkadercoaching uitgevoerd kan worden.	2024
Extra aandacht voor begeleiding van kinderen op gebied van talent ontwikkeling.	2024

6.2 Financiën

Met het uitvoeren van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid is veel geld gemoeid. In bijlagen 11 en 12 zijn overzichten hiervan opgenomen.

Tarieven gemeentelijke sportaccommodaties

De afgelopen jaren is er veel discussie geweest over de tarieven voor de gemeentelijke sportaccommodaties, met name de tarieven voor de binnensportaccommodaties. Deze lagen substantieel lager dan de tarieven in de regio. In de afgelopen jaren zijn deze tarieven stapsgewijs verhoogd om meer in lijn te brengen met de tarieven voor de binnensportaccommodaties in de regio. Verenigingen uit Soest betalen een ander, lager tarief voor de gemeentelijke sportaccommodaties dan andere gebruikers.

Met het gemeentelijk tarievenbeleid willen wij een bijdrage leveren aan het bevorderen dat onze inwoners laagdrempelig kunnen sporten. Gezien allerlei onderzoeken en de gesprekken die wij gevoerd met sportverenigingen waarin sportverenigingen hebben aangegeven het moeilijk te hebben, is het streven om de tarieven voor de huur van de gemeentelijke sportaccommodaties niet meer te laten stijgen dan de indexatie de komende jaren. In het vierde kwartaal van 2023 vindt nog een evaluatie plaats van de stapsgewijze verhoging van de tarieven binnensport die de afgelopen jaren is doorgevoerd.

Om de ambities uit deze nota te realiseren, is aanvullende inzet en hiermee extra budget nodig. Concreet gaat het over:

- Het inzetten van 1 extra fte buurtsportcoach voor de periode 2024-2028. Hiermee willen wij inzetten op het versterken van laagdrempelige beweegactiviteiten in de wijken in verbindingen met sport- en beweegaanbieders;
- Het inzetten van 0,6 extra fte verenigingsadvisering voor de periode 2024-2028. Hiermee willen wij komen tot sterke, vitale sportaanbieders.

Daarnaast dienen diverse voornemens nog nader onderzocht en uitgewerkt te worden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een huldigingsmoment voor geleverde sportprestaties.

Extra inzet buurtsportcoach

Zoals aangegeven in deze nota spelen buurtsportcoaches een belangrijke rol bij het in beweging krijgen en houden van inwoners. De komende jaren willen wij de inzet hierop intensiveren om nog meer inwoners aan het bewegen te krijgen en te houden. En dit in een veilige en toegankelijke omgeving. Binnen de bestaande capaciteit is geen ruimte voor de gewenste extra inzet. Vandaar dat gedurende de periode 2024-2028 1 fte aan buurtsportcoach extra wordt aangevraagd. In 2027 gaan we de extra inzet van deze 1 fte evalueren om te bezien hoe verder na de looptijd van deze nota.

Verenigingsadvisering

In deze nota is betoogd dat sportverenigingen het moeilijk hebben. Sportverenigingen spelen een belangrijke rol om onze inwoners te laten sporten. Wij willen daarom inzetten op het adviseren van sportverenigingen de komende jaren om te komen tot vitale sportverenigingen die toekomstbestendig zijn. Voorgeteld wordt om 0,6 fte extra aan verenigingsadvisering in te zetten in de komende periode om de sport- en beweegaanbieders te adviseren.

Daarnaast is een aantal actiepunten en onderzoeken gepland waarvan nu nog niet bekend is welke financiële middelen hiermee gemoeid zijn. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de ambitie om duurzaamheidsinvesteringen te versnellen en te intensiveren. Zodra dit meer inzichtelijk is, zal dit separaat te besluitvorming worden gebracht.

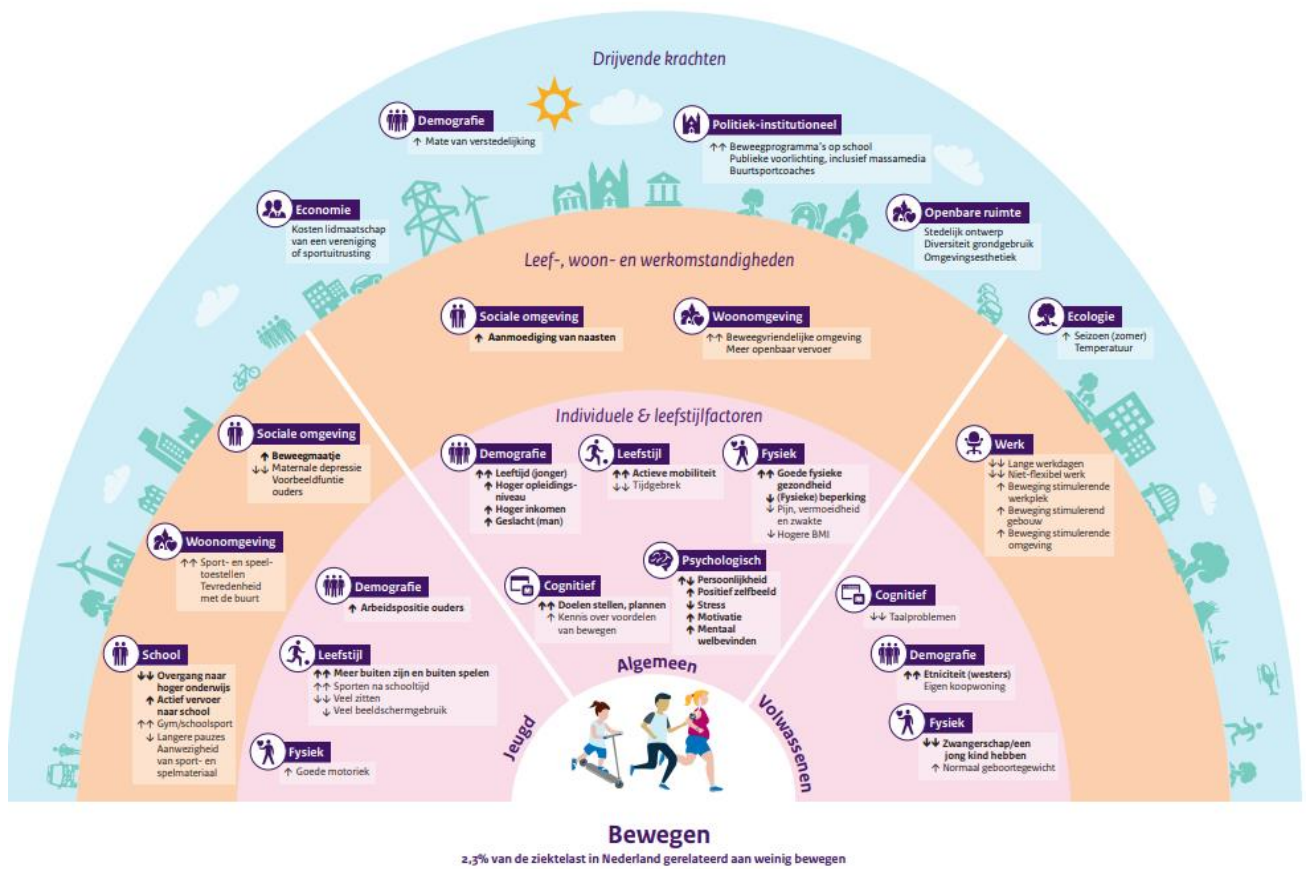
6.3 Monitoren en evalueren

Om te kijken of onze inzet leidt tot de gewenste resultaten willen wij ons beleid monitoren en evalueren. Monitoren is het volgen van ontwikkelingen. Evalueren is het bezien of we de gewenste resultaten hebben behaald. Tot dusver is het monitoren en evalueren nog niet structureel ingebed. De komende periode willen wij dit verder oppakken en ontwikkelen. Hierbij nemen wij de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie (2022) mee. Voor 2024 staat een sportdeelname onderzoek gepland om het sport- en beweeggedrag van onze inwoners in beeld te brengen. De uitkomsten hiervan betrekken wij bij het verder opstellen van beleid van om te bezien of bijsturing noodzakelijk is.

7. Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht achterliggende determinanten bewegen

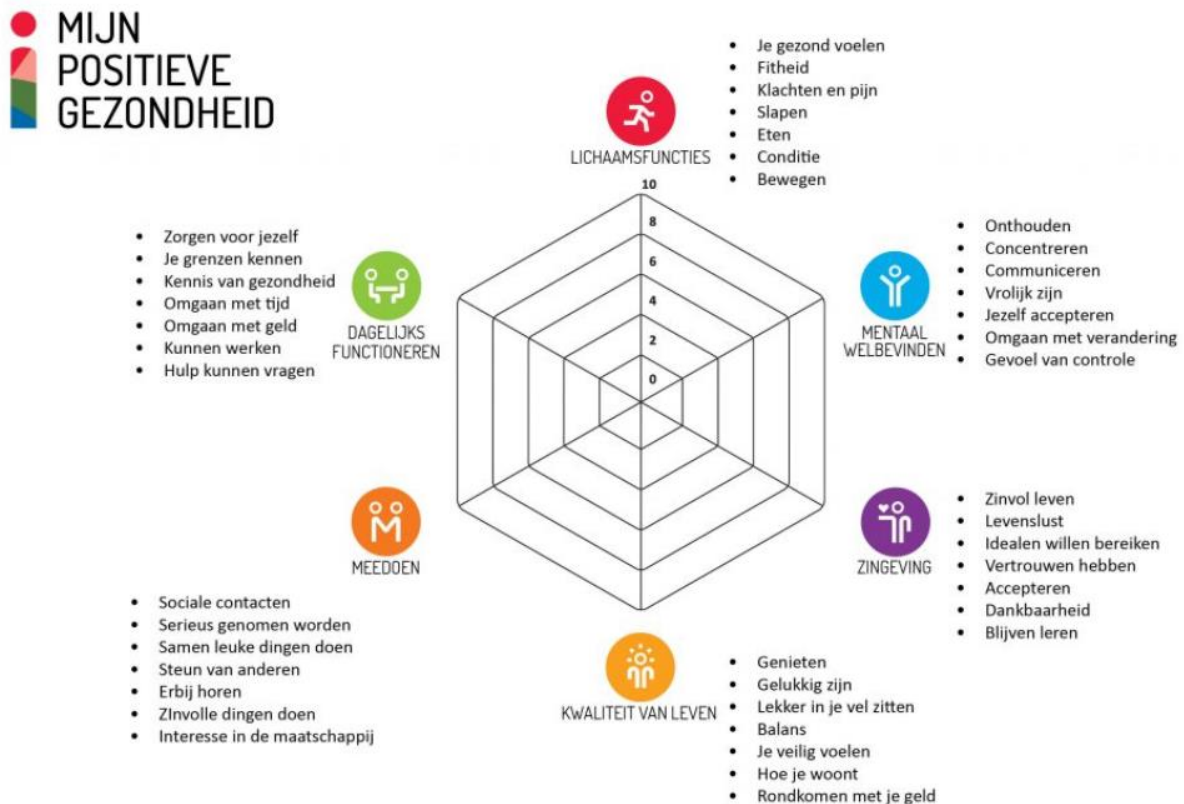
Figuur 7: Determinanten bewegen, RIVM.

Bijlage 2: Soester sport en beweegakkoord 2020-2022

Het Akkoord vindt u via deze [link](#)

Bijlage 3: Positieve gezondheid

De dwarsverbanden tussen het fysieke- en sociaal domein komen samen in het concept 'positieve gezondheid' en vragen om een integrale benadering. Het principe van 'positieve gezondheid' neemt een belangrijke plek in binnen (de visie op) het sociaal domein. Vanuit sport en bewegen kunnen wij aan elk van deze principes een belangrijke bijdrage leveren.

Figuur 8: Het concept Positieve Gezondheid.

- **Lichaamsfuncties:**

Sporten en bewegen zorgen o.a. voor sterke spieren en een beter immuunsysteem.

- **Mentaal welbevinden:**

Sporten en bewegen zorgen o.a. voor een betere concentratie. En bewegen heeft bijvoorbeeld een positief effect op mensen met dementie.

- **Zingeving:**

Sporten en beweging kunnen betekenis geven aan iemands leven door bijvoorbeeld sportdoelen te stellen of door elkaar te ontmoeten bij sporten en bewegen.

- **Kwaliteit van leven:**

Sporten en bewegen hebben een positieve invloed op stress en depressieve klachten.

- **Meedoen:**

Samen sporten en bewegen kan vereenzaming verminderen.

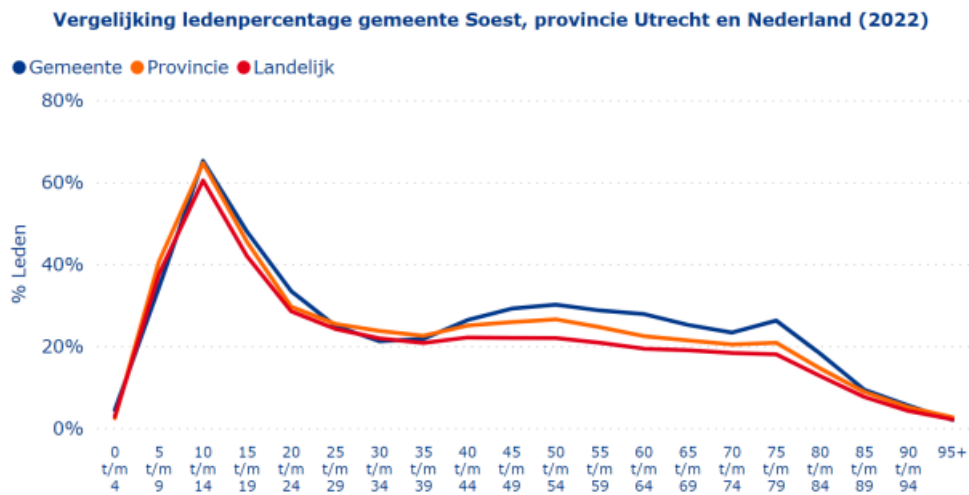
- **Dagelijks functioneren:**

Balansoefeningen leveren een positieve bijdrage aan het voorkomen of verminderen dat ouderen vallen.

Bijlage 4: Kiss rapportage NOC*NSF 2022

De Kiss rapportage is een rapportage van kerngetallen met betrekking tot lidmaatschappen van inwoners in Soest en landelijke sportdeelname gegevens. Daarnaast geeft de rapportage [Zo sport Nederland](#) belangrijke inzichten op het gebied van trends en ontwikkelingen in sportdeelname.

De Kiss rapportage Soest 2022 vindt u [hier](#)

Leeftijdscategorie	% inwoners met een lidmaatschap bij één of meer sportbonden (Gemeente)	% inwoners met een lidmaatschap bij één of meer sportbonden (Provincie)	% inwoners met een lidmaatschap bij één of meer sportbonden (Nederland)
0 t/m 4	4,4%	2,4%	2,9%
5 t/m 9	34,3%	40,6%	37,6%
10 t/m 14	65,2%	64,7%	60,4%
15 t/m 19	47,9%	45,4%	41,9%
20 t/m 24	33,4%	29,6%	28,5%
25 t/m 29	25,0%	25,4%	24,2%
30 t/m 34	21,2%	23,7%	21,9%
35 t/m 39	21,8%	22,5%	20,8%
40 t/m 44	26,4%	25,0%	22,1%
45 t/m 49	29,2%	25,9%	22,0%
50 t/m 54	30,1%	26,5%	22,0%
55 t/m 59	28,7%	24,6%	20,8%
60 t/m 64	27,8%	22,4%	19,4%
65 t/m 69	25,2%	21,4%	19,0%
70 t/m 74	23,3%	20,4%	18,3%
75 t/m 79	26,2%	20,8%	18,0%
80 t/m 84	18,2%	14,5%	12,7%
85 t/m 89	9,4%	8,8%	7,6%
90 t/m 94	5,5%	5,1%	4,2%
95+	2,0%	2,7%	2,1%

Toelichting:

Het ledenpercentage in de gemeente Soest (28,9%) vergeleken met het ledenpercentage in de provincie Utrecht (27,1%) en Nederland (24,2%) in 2022.

Tabel 6: vergelijking ledenpercentage Kiss Rapportage 2022.

Bijlage 5: Uitdagingen sportverenigingen

Ledenbestand

- Er vindt afname plaats van het ledenaantal bij sportbonden met de grootste daling in de leeftijdscategorie 15-19 jaar.
- Voor veel sportverenigingen is echter de opbouw van de vereniging qua leden de afgelopen jaren veranderd: minder volwassen leden. Het volwassen kader bij verenigingen bestaat steeds vaker uit ouders van jeugdleden.
- Met name de kleine verenigingen met minder dan 100 leden zien dalende ledenaantallen en (daarmee) dalende inkomsten en beschikbaarheid van vrijwilligers. Met name binnensportverenigingen worden soms in hun voortbestaan bedreigd of kiezen voor fusies.
- Naast de primaire functie bieden verenigingen aan leden ook andere activiteiten aan en ook worden steeds meer activiteiten ontplooid die toegankelijk zijn voor niet-leden. Dergelijke verenigingen spelen dan ook een belangrijke rol in een gemeenschap. (Sport)verenigingen nemen in toenemende mate hun sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- Door de grote deelname van met name kinderen aan sportactiviteiten in verenigingsverband speelt de georganiseerde sport een belangrijke rol bij de ontwikkeling van sociale vaardigheden. In een samenleving die individualiseert wordt het steeds belangrijker dat kinderen en volwassenen via sport 'spelenderwijs' en aan de hand van normen en waarden (lees: spelregels) leren om samen te winnen en te verliezen, samen te werken en met verschillende mensen om te gaan. Een positieve sportcultuur is echter geen vanzelfsprekendheid en verruwing van omgangsvormen in de samenleving komt ook in de sport helaas steeds vaker voor.²⁵

Vrijwilligers

De professionalisering van de sport heeft geleid tot een grote behoefte aan beter en meer opgeleid sporttechnisch, bestuurlijk en arbitraal kader. Het is van belang dat de vrijwilligers die het sporten mogelijk maken (trainers, coaches, instructeurs, scheidrechters) en diegenen die daar beleid voor maken (bestuurders) zodanig in hun kracht staan zodat iedereen die wil sporten dit met plezier kan doen.

- Verenigingen drijven op vrijwilligers, maar steeds meer verenigingen hebben moeite om bestuursfuncties, technisch kader, onderhoudsploegen en barteams in te vullen.
- Het karakter van het vrijwilligerswerk verandert bij steeds meer verenigingen: minder vaak een functie, maar steeds vaker een specifiek project (met kop en staart).
- Verenigingen drijven op vrijwilligers, maar steeds meer verenigingen hebben moeite om bestuursfuncties, technisch kader, onderhoudsploegen en barteams in te vullen. Ook vragen verenigingen vaker om vrijwilligerswerk te doen dat aansluit bij de professie: een administrateur voor de kascontrolecommissie, een ICT-er om de website te onderhouden etc.

²⁵ Monitor Sportakkoord Sport verenigt Nederland:
<https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=10049&m=1593589627&action=file.download>

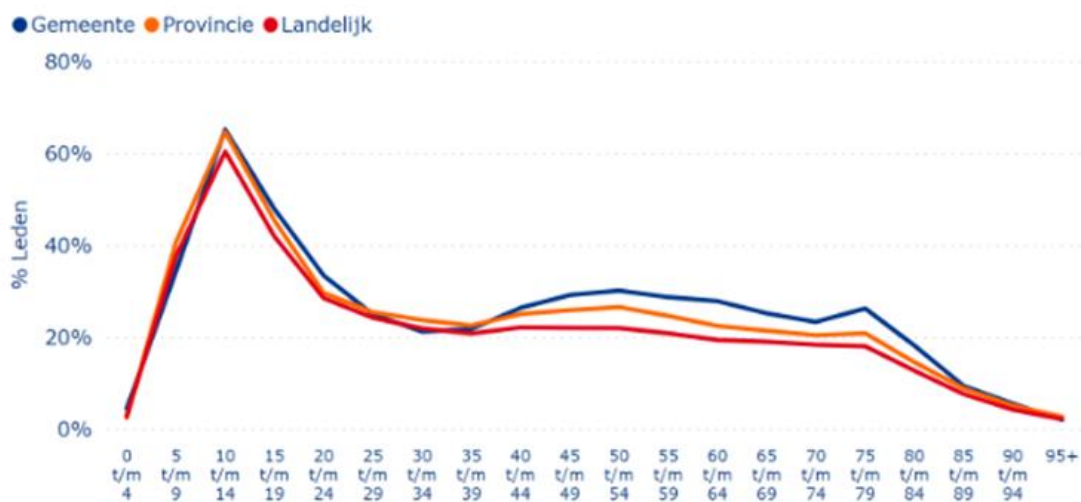
Financiën

- Er zal duidelijker onderscheid ontstaan tussen enerzijds verenigingen die er in slagen leden, vrijwilligers en sponsors aan zich te verbinden en anderzijds verenigingen die te kampen hebben met een cumulatie van financiële en organisatorische problemen (lees: het onderscheid tussen vitale en minder vitale verenigingen).
- Gebruikers van maatschappelijke accommodaties stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit en uitstraling van accommodaties en verenigingen. Dit is onder andere terug te zien in de Verenigingsscan die is afgenomen in Soest.

Bestuur, wet- en regelgeving en complexiteit

- Vanuit bestuurlijk perspectief (landelijk en lokaal) wordt het belang van sportverenigingen steeds beter op waarde geschat. Met het oog ook op nieuwe verbindingen met de maatschappelijke agenda zijn sportverenigingen voor gemeenten een steeds interessantere partner. Daarbij is het belangrijk te onderkennen dat niet alle verenigingen zichzelf in staat achten om een bijdrage te leveren (niet kunnen) of geen andere taken dan hun primaire verantwoordelijkheid willen oppakken.
- Sportverenigingen zijn nog altijd de belangrijkste aanbieders van sportactiviteiten. Voor verreweg de meeste kinderen vanaf een jaar of 6 is het de normaalste zaak om zich aan te sluiten bij één of meer sportverenigingen.
 - In Soest was in 2022 28,9% van de inwoners lid van een sportvereniging (t.o.v. 29,3% in 2021 en 30,7% in 2018) figuur 2. Het ledenaantal was in 2022 hoger dan het landelijk gemiddelde (24,6%) en het gemiddelde van de provincie Utrecht (27,5%).
 - De vergrijzing is in de Soest ook een feit. Dit biedt kansen voor sportaanbieders die aantrekkelijke programma's en activiteiten kunnen bieden voor senioren.
 - Uit de verenigingsscan die is afgenomen onder de sportaanbieders in Soest blijkt dat 14,3% van de deelnemers een daling van het aantal leden verwacht de komende vijf jaar.

Vergelijking ledenpercentage gemeente Soest, provincie Utrecht en Nederland (2022)

Tabel 7: vergelijking ledenpercentage (Kiss rapportage NOC*NSF 2022).

Bijlage 6: Overzicht rijksregelingen

- Nationaal Sportakkoord: het ministerie van VWS heeft in de zomer van 2018 samen met de sportsector, gemeenten en maatschappelijk betrokken partners een nationaal Sportakkoord gesloten met als hoofddoel zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen.
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA): vanuit dit akkoord zetten VWS, gemeenten en GGD's gezamenlijk in op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis.
- Integraal Zorgakkoord (IZ): dit akkoord gaat over de zorg die geregeld wordt in de Zorgverzekeringswet.
- Sportakkoord (I+II): inzet is om sport toegankelijk te maken voor iedereen.
- Nationaal Preventieakkoord (NPA): hierin staan afspraken om Nederlanders gezonder te maken door roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht terug te dringen.
- Brede regeling Combinatiefunctionarissen (BRC): via de inzet van functionarissen wordt ingezet op het geven van een impuls aan lokale sport-, beweeg- en cultuurbeleid door verbindingen te leggen tussen sectoren zoals onderwijs, zorg en welzijn. Vanaf 2023 is deze regeling opgegaan in de Brede SPUK.
- Brede SPUK: deze regeling voor gemeenten zet in op sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis.
- Sportwet: p.m.

Bijlage 7: Evaluatie Soester sport en beweegakkoord

Separaat toegevoegd. De evaluatie Sportakkoord vindt u [hier](#):

Bijlage 8: Inzet Buurtsportcoaches

Met de buurtsportcoaches en cultuurcoaches versterken we de basisinfrastructuur in Soest. De gemeente zet zich hiermee in voor een leven lang inclusief sporten, bewegen en beoefenen van culturele activiteiten. De focus ligt op gezondheid, plezier en sociale cohesie. Iedereen doet mee ongeacht gender, culturele achtergrond, financiële middelen, leeftijd of beperking. Als onderdeel van de Brede SPUK en GALA willen we samen met de sociale partners de lokale verbindingen verder uit bouwen en wordt ingezet om sport-, beweeg- en cultuuraanbieders en vrijwilligersorganisaties te versterken en te innoveren.

Functie	Uur	Fte	1. Inclusie en diversiteit	2. Vitale sportaanbieders	3. Sociaal veilige sport	4. Vaardig in bewegen	5. Ruimte voor sport en bewegen
1. Regisseur buurtsportcoaches	24	0,7	X	X	X	X	X
2. Beweegmakelaar	14	0,4	X			X	
3. Beweegmakelaar aangepast sport en vitaliteitscoach	28	0,8	X			X	
4. Cultuurcoach *Cultuuraanbieders **& muziek en cultuur	27	0,8	X	X*		X**	
5. Buurtsportcoach, Smitsveen, Soesterberg	14	0,4	X	X		X	X
6. Combinatiefunctionaris Soesterberg	10	0,3	X	X		X	X
7. Buurtsportcoach-Sportakkoord	14	0,4	X	X	X	X	
8. Buurtsportcoach verenigingsondersteuning	14	0,4	X	X	X	X	X
9. Buurtsportcoach digitaal platform SportinSoest	6	0,2	X	X			
		4,4					

Tabel 8: Inzet buurtsportcoaches in Soest op de landelijke pijlers vanuit het Sportakkoord

Bijlage 9: Opbrengsten participatie

6.1 Verenigingsscan

De belangrijkste uitkomsten van de gehouden Verenigingsscan in de periode december 2022 – januari 2023 zijn:²⁶

- Het aantal leden van zowel de binnen- als de buitensportaanbieders is in de afgelopen periode (2019-2022) met ruim 5% afgenomen;
- Ruim 52% van de sportaanbieders verwacht de komende 5 jaar een stijging van de ledenaantallen. Het gaat hierbij om 3 van de 8 binnensportaanbieders en 3 van de 7 buitensportaanbieders.
- Ruim 14% van de sportaanbieders verwacht de komende 5 jaar een daling van de ledenaantallen.
- Ruim 87% van de binnensportaanbieders zegt in staat te zijn naar wens haar leden te behouden tegenover 14% van de buitensportaanbieders.
- De helft van de binnensportaanbieders geeft aan niet de gewenste trainingsuren voor de jeugd te kunnen indelen, bij de buitensport ligt dit percentage op 14%, dezelfde percentages gelden voor de trainingsuren van de seniorenteams.
- Alle sportaanbieders die wedstrijden organiseren voor de jeugd kunnen de gewenste wedstrijden indelen.
- Ook voor de senioren kunnen de wedstrijden op gewenste tijden worden ingedeeld, met uitzondering van één buitensport-aanbieder die aangeeft dat de wedstrijden niet op de gewenste tijden plaats kunnen vinden.
- Het merendeel van de buitensportaanbieders is van mening dat zowel de capaciteit als de kwaliteit van de velden aansluit bij hun behoefte.
- Respectievelijk 38% en 26% van de binnensportaanbieders is tevreden over de capaciteit en kwaliteit van de beschikbare zaalruimte.
- Ruim de helft van sportaanbieders behaalt jaarlijks een positief financieel resultaat. Voor 29% van de sportaanbieders is dit niet het geval, waarbij het in absolute aantallen gaat het om 2 van de 8 binnensportaanbieders, 3 van de 7 buitensportaanbieders en 1 van de 5 overige sportaanbieders.
- Gebruikers stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit en uitstraling van de gemeentelijke sportaccommodaties

6.2 Interactieve avonden

Hieronder de belangrijkste input per onderwerp uit de interactieve avonden.

Jeugd en jongeren

Uit de interactieve avonden en de interviews kwam duidelijk naar voren dat jongeren tussen 13 en 18 jaar moeilijk te binden zijn aan sportverenigingen. Dit is een landelijke trend. Er moet actief beleid gevoerd worden om deze jongeren aan het sporten te houden. Hiervoor zijn verschillende manieren benoemd door sportverenigingen en stakeholders:

- Het instellen van één jeugdlidmaatschap, bijvoorbeeld tennis waarmee jongeren bij verschillende sportverenigingen kunnen sporten.
- Nevenactiviteiten organiseren op flexibele tijden. Dit kan met meerdere sportverenigingen samen georganiseerd worden.
- “Kies je Sport” dat nu gericht is op basisschoolleerlingen uitbreiden naar het voortgezet onderwijs.

²⁶ Voor meer uitkomsten zie de voltallige rapportage van de Verenigingsscan is [hier](#)

- Voor jongeren is het belangrijk om snel en makkelijk inzicht te hebben in de beschikbaarheid van sportaccommodaties. Zo kunnen ze kort van tevoren beslissen of ze een accommodatie willen reserveren om te sporten. Hiervoor is een flexibel digitaal reserveringssysteem noodzakelijk.
- Een skeelerbaan zou een aanvulling zijn op de bestaande sportaccommodaties. Dit kan helpen om jongeren in dit deel van de gemeente in beweging te krijgen.
- De Buurtsportcoaches spelen een belangrijke rol bij het in beweging krijgen en houden van jongeren. Kunnen de huidige activiteiten kunnen worden uitgebreid met een buurtsportcoach op (basis)scholen. Deze kan kinderen en jongeren activeren in de pauzes en na schooltijd. Intensievere samenwerking met de cultuurcoaches kan helpen om meer jongeren te bereiken door activiteiten op elkaar af te stemmen. Cultuur en sport kunnen elkaar daarbij versterken.
- Gemeente Soest kan ook aansluiting zoeken bij het JOGG-netwerk. Hiervan zijn al 212 gemeentes lid. Jongeren Op Gezond Gewicht streeft ernaar dat kinderen en jongeren gezond kunnen opgroeien in een gezonde omgeving.
- De gemeente kan een regisserende rol spelen bij het bewegingsonderwijs. In het basisonderwijs zijn er te weinig vakleerkrachten Lichamelijke Opvoeding. De gemeente zou regie kunnen nemen en vakleerkrachten LO koppelen aan een binnensportaccommodatie. De scholen kunnen dan uren bewegingsonderwijs afnemen bij deze vakleerkrachten. Hiervoor is een intensieve samenwerking nodig met het (basis)onderwijs.

Senioren

Door de toenemende vergrijzing zijn senioren tijdens de interactieve avonden benoemd als specifieke doelgroep. Ouderen blijven steeds langer actief en zijn dus ook interessant voor sportverenigingen. Aan de ene kant om activiteiten voor te organiseren en aan de andere kant als potentiële vrijwilligers voor de vereniging. Om meer senioren te laten sporten en bewegen zijn tijdens de interactieve avonden en de interviews een aantal maatregelen benoemd.

- Een beweegcoach voor senioren kan mensen in beweging brengen die nog te 'slecht' zijn om zelfstandig te sporten maar te 'goed' zijn voor zorg en welzijn.
- Een Sportfonds voor volwassenen maakt sporten betaalbaar voor mensen met een laag inkomen.
- De gemeente kan verenigingen faciliteren bij het aantrekken en behouden van senioren, bijvoorbeeld door het organiseren van specifieke sport- en nevenactiviteiten.
- De gemeente kan samenwerken met andere (commerciële) partners om GLI-trainingen aan te bieden.

Kwetsbare inwoners

Onder kwetsbaar verstaan we mensen met een verstandelijke, zintuiglijke en motorische beperking. En mensen met psychische problemen en chronisch zieken en ouderen die kampen met dementie en eenzaamheid en mensen met een laag inkomen en kinderen met (gedrags)problemen. Tijdens de interactieve avonden werd genoemd:

- Samenwerken met partners voor het aanbieden van GLI-training
- Samenwerking tussen verschillende afdelingen gemeente
- Zwemlessen voor mannen met migratieachtergrond regionaal oppakken

Geuite wensen op het gebied van sportaccommodaties

- Ruimte voor aanleg padelbanen (LTC Soestdijk en LTV Soesterberg)
- Eigen clubhuis wielervereniging Tempo
- Skeelerbaan (SSV Eemland)
- Turnhal (gymnastiekvereniging De Springbokken)
- Geschikte ruimte voor bikepark (Mountainbike Club Midden Nederland)
- Diverse initiatieven om bootcampfaciliteiten te realiseren op buitensportaccommodaties en in de natuur
- De wens en initiatieven van inwoners en jongeren voor een skeelerbaan, basketbalveldjes, pumptracks te realiseren in Soesterberg en Soest.
- Overkapping om te sporten in de buitenruimte bij slecht weer (inwoonster)

Aanwezigen interactieve avonden

Avond 2, 15-2-2023

Sport Federatie Soest
FJV'09
AV Pijnenburg
RTV Tempo
Sovoco
Handbalvereniging Smeeing BDC

Avond 2, 20-2-2023

TTV Shot
De Springbokken
VV 't Vliegdorp
De Duinkickers
Buitensport Soest
De Knickerbockers
Sport Federatie Soest
SO Soest
Lijf & Visie
SSV Eemland

Samenvatting van opbrengsten interactieve avonden nota sport en bewegen

Inclusief sporten en bewegen	Toekomstbestendige sportvoorzieningen	Vitale sportaanbieders
7. Bieden van een sociaal en veilig sportklimaat	8. Bedrijfsmatige aanpak, inzichtelijk maken	7. Eén (jeugd)lidmaatschap met toegang tot andere verenigingen zodat je met vrienden overal kunt spelen
6. 13-18-jarigen stimuleren, binden aan clubs	8. Medegebruik accommodatie en kantine	7. Vrijwilligers(tekort)
5. Sport moet betaalbaar blijven	7. Samenwerking sportverenigingen	6. Geen mogelijkheid eigen kantine
4. Dames, ook met migratieachtergrond stimuleren om te sporten	7. Kies je sport (ouderen)/(kinderen) opa en oma	5. Nieuwe startblokken zwembad nodig
3. Samenwerking tussen clubs: strippenkaart, dwarsverbanden zoeken	6. Capaciteit is er wel maar niet toereikend voor zaalruimte	4. Uren die beschikbaar zijn in het zwembad zijn niet genoeg voor de clubs
3. Volwassenen sportfonds	6. Huurtarieven moeten betaalbaar blijven	3. Reclame voor ouderen kan beter
3. Gezellige sfeer	5. Breed gedragen Sportakkoord en nota sport en bewegen	3. Breed sportaanbod
	5. Te veel sportvariatie. Keuzes maken?	3. Koppelen van sportieve nevenactiviteiten met meerdere verenigingen samen (voor leden 14-18 jaar)
	4. Hoge kosten (zaalhuur)	
	3. Kleedkamertekort zodra het 1 ^e (team) op zaterdag gaat spelen	3. Stroperige communicatie tussen gemeente – Optisport - verenigingen
	3. 3 ^e helft, biertje moet blijven want zorgt voor inkomsten, drankvergunning/ toekomstige regelgeving	3. Meer professionalisering (clubcoach)
	3. Skeelerbaan die je in de winter onder water kunt laten lopen	3. Meer samenwerking met zorg en welzijn om niet sporters in beweging te krijgen

Tabel 9: samenvatting belangrijkste ideeën Interactieve avonden.

6.3 Inwoners participatie

Voor het raadplegen van inwoners is samen opgetrokken met de het traject vanuit de visie sociaal domein. Het traject bestond uit een digitale vragenlijst en ongeveer 30 bijeenkomsten met diverse groepen uit de Soester samenleving. Hieronder gaan we in op de belangrijkste uitkomsten.

- Meer sporten aanbieden voor mensen met een beperking
- Contact met andere mensen vindt vaak plaats in verenigingsverband
- 55% van de respondenten is lid van een sportvereniging
- 26% van de respondenten geeft aan in de afgelopen 12 maanden een sport te hebben beoefend
- 77% van de respondenten vindt dat de sportmogelijkheden in de gemeente Soest voldoende toegankelijk zijn;
- 59% van de respondenten vindt dat de sportmogelijkheden in de gemeente Soest betaalbaar zijn;
- 75% van de respondenten vindt dat de sportmogelijkheden in de gemeente Soest dichtbij genoeg zijn;
- 74% van de respondenten vindt dat de sportmogelijkheden in de gemeente Soest van goede kwaliteit zijn
- 75% van de respondenten vindt dat de sportmogelijkheden in de gemeente Soest passend bij de eigen identiteit zijn
- 15% van de respondenten vindt dat de sportmogelijkheden in de gemeente Soest niet betaalbaar genoeg zijn

6.4 Geïnterviewde stakeholders sport en bewegen

Met de afvaardigingen van onderstaande stakeholders zijn individuele gesprekken over de nota sport en bewegen gehouden.

- Sportcity
- Stichting Balans en de buurtsportcoaches
- Stuurgroep Sport en beweegakkoord Soest
- Sportfederatie Soest
- Stichting Katholiek Onderwijs Soest-Soesterberg
- Wethouder Sport en bewegen

Bijlage 10: Onderzoeksrapport naar capaciteit binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Soest

Separaat toegevoegd. Het rapport vindt u [hier](#).

Bijlage 11: Overzicht Financiën sport 2024-2028

Financiën Sport		x € 1.000				
Sportaccommodaties		2023	2024	2025	2026	2027
		Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Binnensport						
	Uitgaven	€ 2.065	€ 1.792	€ 1.503	€ 1.766	€ 1.761
	Inkomsten	€ -655	€ -597	€ -577	€ -596	€ -596
	Saldo	€ -1.410	€ -1.195	€ -927	€ -1.170	€ -1.165
Buitensport						
	Uitgaven	€ 2.019	€ 2.106	€ 1.899	€ 2.072	€ 2.158
	Inkomsten	€ -511	€ -525	€ -491	€ -504	€ -504
	Saldo	€ -1.508	€ -1.581	€ -1.407	€ -1.568	€ -1.654
Zwembad						
	Uitgaven	€ 954	€ 821	€ 1.114	€ 1.635	€ 1.635
	Inkomsten	€ -363	€ -363	€ -363	€ -363	€ -363
	Saldo	€ -591	€ -457	€ -751	€ -1.272	€ -1.271
Sportakkoord						
	Uitgaven	€ 31	€ 31	€ 31	€ 23	€ 23
	Inkomsten	€ 31	€ 31	€ 31	€ 23	€ 23
	Saldo	€ 2.065	€ 2.065	€ 2.065	€ 2.065	€ 2.065
Buurtsportcoaches						
	Uitgaven	€ 290	€ 290	€ 290	€ 283	€ ? ²⁷
	Inkomsten	€ 290	€ 290	€ 290	€ 283	€ ?
	Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overig						
	Uitgaven	€ 120	€ 55	€ 71	€ 55	€ 55
	Inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Saldo	€ -120	€ -55	€ -71	€ -55	€ -55

²⁷ I.v.m. met de Brede regeling Brede Spuk zijn inkomsten rijk in 2027 niet bekend

Bijlage 12: Overzicht subsidies

Ontvanger subsidie		Jaarlijkse subsidie
<i>Huidig sport specifiek</i>		
Sportfederatie	Activiteiten ter ondersteuning sportclubs	€ 2.500
Stichting gewoon Sport Soest	Aangepast sporten	€ 2.000
SSV Eemland	Ondersteuning busvervoer jeugdschaatsers	€ 2.200
Club Extra, kinderfysiotherapiepraktijk	Sportclub aangepast voor kinderen met een achterstand in motoriek	€ 2.000
Stichting Sylvestercross	Ondersteuning jaarlijks landelijk evenement	€ 10.000
Schoolsportsubsidie voor verenigingen	Ondersteuning organisatie schoolsporttoernooien	
Verenigingen & sport- en beweegaanbieders	Projectsubsidie nieuwe initiatieven sport	Ntb.
Verenigingen & sport- en beweegaanbieders	Services Sportakkoord	Ntb.
<i>Algemeen</i>		
Vrijwilligersorganisaties	Deskundigheidsbevordering voor cursussen en training van vrijwilligers	Min. € 50 - max € 1.500 Jaarlijks budget